

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 129 (2691) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 7

Szíria határán minden pillanatban kitérhet az ellenségeskedés

Megerősítették a transzjordániai angol csapatokat. — Válságosra fordult a helyzet Japán és Holland-India között

Az Uj Nemzedék jelenti Zürichből: Ideérkezett jelentések szerint a szíriai flotta főparancsnokságának tájékoztató tisztje pénteken közölte az újságírókkal, hogy

Szíria határán az ellenségeskedések bármely pillanatban kitérhetnek. Vichyből eredő hírek szerint az angol flotta több egysége a Földközi tenger keleti része felé halad.

Vichyből jelentik: (NTI) Beirútból ideérkezett jelentés szerint Irakban csak részben állt helyre a rend és a nyugalom. Főleg a sivatagban nem sikerült a briteknek letörni a harcoló iraki csapatokat. A bagdadi rádió közölte a hatóságok rendelkezését, mely szerint minden magántulajdonban lévő fegyvert és robbanóanyagot 24 órán belül be kell szolgálatni.

„AZ ANGOL NEP EL TUDJA VISELNI AZ IGASZÁGOT?”

Stockholmból jelentik: (B. T.) A Daily Herald hosszú cikkben foglalkozik a jelenlegi hadi helyzettel és ezeket írja:

A háborút igen is elveszítjük. Angliában az utóbbi időben sem a sajtóban, sem a politikai életben a háboru eseményeiről még csak vitatkozni sem lehet. A háboruban eltelt husz hónapban az angol politikusok jelszavakban kerestek és adtak az angol népek vigaszt. Vereségeink mind nagyobbak. Ki kell jelenteni, hogy beszéljenek velünk nyíltan, mert az angol nép el tudja viselni az igazságot.

A lap végül felhívja a brit hadvezetőséget, hogy vonja le a tanulságot a krétai vereségből és további munkákat ennek figyelembevételével végezze.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung jelentése alapján közöltük, hogy Rooseveltnél a pénteki sajtóértekezleten megcáfolta azt a hírt, mely szerint Winant nagykövet magával hozta Nagybritannia békefelajánlásait. Kijelentette Roosevelt, hogy Winant semmit sem hozott. Sem békefelajánlásokat, sem más javaslatot. Megjegyezte, hogy ezeket a híreket propaganda céljából terjesztik. Közölte, hogy Winant a brit hadvezetés legfontosabb nozzanatairól számolt be. Az elnök csodálkozását fejezte ki afelől, hogy az amerikai lapokban az az információ jelent meg, hogy Anglia fokozottabb segítség nélkül már csak néhány ónapig tudja folytatni a háborút.

Hull külügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült Államok Csendesceáni helyzete változatlan. Amerika Japánhoz való viszonyának javulása — gyomond — Tokiótól függ.

Gibraltárból jelentik: Gibraltár erődjének parancsnoka elrendelte, hogy az erődhez vezető utvonalat torlaszóják el. Egy 14 hajóból álló hajókaraván nem állt meg a kikötőben, holott eddig a karavánok mindig megálltak Gibraltárban.

Londoni jelentés szerint a volt egyiptomi vezérkari főnököt letartóztatták. A vezérkari főnök, mint ismeretes, repülőgéppel megkísérelt elmenekülni, de gépe szerencsétlenül járt. Sikerült elrejtőzködni, de most elfogták és letartóztatták.

Veszélyben Anglia utolsó földközi-tengeri útvonala

Rómából jelentik (MTL): A *Popolo di Roma* berlini tudósítójának jelentése szerint az alexandriai bombázás annyit jelent, hogy a tengelyhatalmak nyomása az angolok utolsó földközi-tengeri vonala, az Alexandria-Haifa-Ciprus vonal ellen megkezdődött. A támadás hatásai már is kezdenek mutatkozni. A német fővárosba Szírián át érkezett hírszerinti az angolok sürgősen megkezdtek az alexandriai angol lakosságnak áttelepítését Egyiptom más részeibe. Berlinben azt sem tartják kizártnak, hogy *Cunningham tengernagy, a földközi-tengeri angol flotta parancsnoka, tekintettel az egyre veszélyesebbé váló helyzetre, kénytelen lesz az angolok központi támaszpontját*

még keletebbre áthelyezni. Emlékeztetnek arra, hogy Nagy Sándor út pusztította el a perzsa flottát és nyitotta meg az útát Perzsia felé. *Julius Cézár is itt semmisítette meg ellensége flottáját, végül Nelson, nem messze Alexandriától, az abukiri öbölben semmisítette meg Napoleon flottáját.* Berlinben figyelmeztetnek arra, hogy *az igazi nagyszabású támadás még nem indult meg.* A németek most rendezik be az új támaszpontokat Krétán. Ezek a munkálatok azonban hamarosan befejeződnek és *akkor az angolok tapasztalni fogják, hogy a földközi-tengeri helyzet teljesen az ő hátrányukra tolódott el.*

Rövidesen elérkezik az afrikai angol erők utolsó órája

Damaszkuszról jelentik: (NTI) A transzjordániai Irbidnél állomásozó angol csapatokat Damaszkuszról érkező jelentések szerint tizezer fővel megerősítették. A város lakosságának egy részét el kellett távolítani. Lövészárkokat ásnak és erődítési munkálatokat végeznek.

Rómából jelentik: (Stefani) Abból az alkalomból, hogy Olaszország néhány nap múlva ünnepli nemzeti függetlenségi harca kezdetének érvfordulóját, a Relazioni Internazionali a következőket írja:

A Földközi tengeren, keleten és nyugaton, szárazföldön, vizen és levegőben az olasz erők egyaránt győzelmesen állták a csatát az ellenséggel szemben. Soha egyetlen államnak sem kellett annyit, az anyaországtól olyan messze harcolnia, mint Olaszországnak.

A lap továbbiakban hangsúlyozza az új balkáni területi elrendezést és az angolok végleges kiűzését a szárazföldről. A lap kiemeli, hogy Olaszország Keletafrikában igen jelentős brit erőket kötött le és tart fel most is. Az egyiptomi csata folytatódik és a Földközi tengeren az olasz tengeri és légi erők a legkeményebb és legsúlyo-

sabb csapásokat méri az angol hajóhadra. Nemsokára elérkezik az afrikai angol erők utolsó órája is. Bár a brit birodalom még mindig kemény feladat, az olasz katonák megtörtek az ellenállásukat. Az ellenség nem vetett számot az olasz belső arcvonal szilárdságával.

JAPÁN NEM TARTJA KIELÉSZITŐNEK HOLLAND-INDIA VÁLASZÁT

Tokióból jelentik (NTI): Holland-India pénteki választ Japán hivatalos körök ki nem elégitőnek minősítik. Egyelőre nem lehet tudni, hogy folytatják-e a batáviai tárgyalásokat, vagy sem. A *Tokió Nishi Nishi* batáviai értesülése szerint a japán küldöttség további utasításokat kért a külügyminisztériumtól. *A helyzetet válságosnak kell tekinteni. A japán küldöttség vezetője kijelentette, hogy Holland-India részéről nem várják ilyen választ. A japán javaslatok szerény kívánságot tartalmaztak. A küldöttség megtiltotta az előkészületeket az elutasításra.* Holland-India többé-kevésbé hajthatatlan magatartást tanúsít. A japán küldöttség több napot át tanulmányozza a választ.

A közösségi eszme és a közigazgatás

Irta: Dr Paál Arpád

Mindennap és szinte már minden életviszonyban a közigazgatás ténykedésének nagy közelségeit érezzük, sőt akarva-nemakarva rá is szorítunk azokra. Bizonyos átörökölt beidőzésekkel megszoktuk, hogy a közigazgatásban valami hivatali különállást lássunk, valami különös szabályozó gépezetet, melyet kívülről ráalkalmaznak a társadalomra hogy e társadalom egyes életjelenségeiből előre elképzelt formákat hozzon ki, rendet alakítson, rendszerességet tegyen folyamatossá. Például a lakosság számontartása végett bejelentő hivatalok vannak, melyek a helyi megtelepülések tartóssága és ideiglenessége közli különbségételt végzik. Ebből a nyilvántartástól függ, hogy az illető helyi közösség lakásbeli, élelmészeti és ruházati gondját hogyan lássák el, milyen építkezési fejlődést mozdítsanak elő vagy milyen fogyasztási cikktömegekről gondoskodjanak. Ehhez a célhoz képes minden egyéni tény, vagy mulasztás mely a lakosság helyes nyilvántartását zavarja, valóban káros jelenség amit fegyelmelés útján is büntetések alkalmazásával is meg kell szüntetni. De csak a zavaró jelenség megszüntetése a fő, s nem a folytonos fegyelmelés és büntetés.

A formáltságokba merevülő közigazgatás a nagy közéleti célt és célszerűséget mintegy elfelejteti a közösséggel, s a maga működését teszi céljá, avégett tart hivatali szervezet, melyben már nem is ügyeket intéznek, hanem csak ügyiratokat. A példaként vett bejelentő hivatalok esetében is ilyen öncélú fejlődés előáll az a helyzet, hogy egy-egy utcarész, vagy városnegyed, vagy vidék népszükségleteinek a számontartás helyett inkább azt teszik hivatali gondná, vajjon 24 óra alatt bejelentő-e valaki az érkezését és a távozását s vajjon előbbi tartózkodási helyéről megérkezett-e a kijelentő értesítés. Ha ekörül nincs rendben az ügyirat, akkor megindul a kihágási eljárás, mely eltarthat hetekig-hónapokig, sőt évekig is. Főlebbzési fórumok elé is kell kerülnie az elsőfoku határozatnak, s külön mesterkelt életviszony áll elő az egyénre nézve, melyben mindig készen kell állania idézetekre, kihallgatásokra, hivataljárásokra, a bejelentési eset körüli igazolásokra és egyéb kapcsolatos külön idővesztésekre. De mesterkelt életviszony áll elő a közösségre nézve is, mert a közösségnek mind több és szövevényesebb szervezetet kell fenntartania, hogy az eimulasztott bejelentések üldözése, megtorlása és ügyiratszertü elintézése minden fokozatban megtörténhessék. Így fejlődik ki az életviszonyok célszerű nyilvántartása helyett valami egészen elágazó hivatali működés, mely magát ezt a hivatali működést teszi cél-

Á, s tulajdonképpen üres szalmát csépelő gépezetté válik.

Az ilyen hivatalgépezeti öncélúság az, amit bürokratizmusnak nevezünk.

Nyilvánvaló, hogy az igazi közigazgatásnak nem ez a rendeltetése és hivatása. Mindenesetre elsőrendű feladatai közé tartozik, hogy az életviszonyok nagy általánosságában, a tömegek életében rendet tartson, az egymás iránti figyelmet, mérsékletet és türelmet minden egyéni szélességgel szemben biztosítsa, s elhárítsa az olyan bajokat és bajkozásokat, melyek az emberek békéjét és kenyérkereső becsületes munkáját megzavarhatnák. Ha ilyen bajok már fölléptek, akkor *utólag* történik ez az elhárítás; de méginkább tökéletes az olyan közigazgatás, mely *előre* kivédi a bajok elkövetkezését. Például folyók medreit szabályozza, hogy az árvizes időkben a családi otthonokat a vizek felnövekedése el ne öntse. Vagy köztisztasági intézkedésekkel, a lakosság közötti és a hasznos állatokon való védőoltásokkal gondoskodik arról, hogy pusztító járványok ne dülhassanak. Utépítésekkel és utak rendszerben tartásával nemcsak közlekedési szükségleteket elégít ki, hanem azt is megelőzi, hogy egyes vidékek elzártságokba ne jussanak és odafojtó nyomor ne állhasson elő azokon a vidékeken.

A közigazgatásnak ilyen megelőző rendkiszáradtársadalomtörténelmünk már a multból jól ismeri. Sőt a már elmúltak vehető liberális korszakban éppen az vált a közigazgatás jellemző működésévé, hogy a magánműködés, az egyéni szabadságot azzal a rendbiztosító és előre elhárító intézkedésekkel igyekezett akadálytalanra tenni. Maga nem nyúlt bele a magánműködésbe, hanem a magánkörök egymással elférését és közéletre való egyenkinti behatását igyekezett mind szabadabban tartani. Így mintegy láthatatlanná vált a magánműködés fölött, s csak ott lépett fel látható cselekvésekkel, ahol nyilvánvalóan közérdekű és közcélú alkotásokat kellett végbevinni.

Azonban jött az olyan fejlődés, mikor nagyobb tömegérdek miatt egyre több életterületen kellett alkotó belenyúlásokat végbevinni. A magánműködés szabadsága ugyan előhozta a nagy és az óriási üzemeiket, de ezzel egyúttal milliók sorsát ilyen magánműködésű túlhatalmasságától tette függővé. Egész társadalmi rétegek lettek az általános évi szabadság uralma alatt szolgálkák és üzleti esetlegességektől függők. vagyis mind feltűnőbb nyomorgók. Ezt az elfejlődést a háborús idők egész nemzetek és országok tragédiájává tették, s így állott elő annak a belátása, hogy közérdek szempontjából nem közömbös semmiféle magánműködés és éppen a közérdek megvédésére bele kell nyúlni egyre több magánműködési körbe. Előállott az a korszak, melynek éppen most éljük a rendszerező kezdetét, hogy a magánélettel elválasztott közélet helyett a magánosok közösségének, az egymásra utaltságnak és az egymás iránti kölcsönösségnek a követelményei léptek föl és váltak eszményekké. Ez eszmények szerint az egyének nem a szabadság lehet a legfőbb és legjobb életelve, hanem az egymásért való áldozatkészség és önzetlenség. A közéletet a közösségi élet váltotta fel, mely megtartotta a régi közéleti célokat is, de egyúttal a magánélet minden vonatkozásában a közösségi célokat is fölállította.

Ez a társadalmi haladás okozza,

hogy amit a korábbi korszakokban magánüzletek bonyolítottak le, az ma mindinkább közigazgatási teendővé válik. A termelés, az ipar, a kereskedelem, a piaci árak, a munkaszerződések, ezek mind kikerültek a szabad verseny szerinti esetlegesség hatása alól, s közösségi szempontú irányítás alá kerülnek. Es ennek az irányításnak egyre rendszerezőbb, egyre előrelátóbb, egyre több területre átkapcsoló munkáját a közigazgatásnak kell végeznie. A korábbi közigazgatásnak inkább jogbiztosító, tehát jogászai munkát kellett végeznie. Az új közigazgatásnak mindinkább ismernie kell a gyakorlati élet minden területét, s inkább technikusnak, szervezőnek, tömegfelvilágosítónak (tehát tanítónak) kell lennie, mint jogásznak.

A közigazgatásnak ez a korszakos fontossága átminősülése egyik igen nagy kérdése teszi azt, hogy a közösség aktív, vagy passzív álljon-e a hivatali hatalom ilyen mindenirányú kiterjedésével szemben? Mi tudja jobban megvalósítani a

Kufárok az Országzászló előtt

Nem akarunk ünneprontó lenni. Soha, senkinek a kenyere ellen nem tettünk, nem is tehettünk: mert a keresztény tanítást: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat, kivétel nélkül, minden embertársunkra igyekeztünk vonatkoztatni. Ámde mindennek meg van a maga határa... az emberszeretetnek és a megbocsátásnak is. És vannak dolgok, amiket sem elfelejteni nem lehet, megbocsátani pedig nem szabad.

Igy nem lehet elfelejteni, még kevésbé megbocsátani, hogy az elmúlt huszonkét évben, amikor itt a legfőbb magyar ember véres verejtékkel küzdött, harcolt magyarságáért, akadtak magukat ma nagy magyaroknak nevezők, akik előljártak a román hatóságoknak való udvarlásban, akik üzletekbe véletlenségből sem árultak magyar, vagy magyar vonatkozású árut és ha magyar ember ment be hozzájuk, félvállról, leereszkedően fogadták és románul köszöntötték. Ezt nem lehet elfelejteni.

És épp ezért, a legnagyobb felháborodással olvassuk, hogy az első nagyváradi könyvnapon, amikor levetett kalappal illik elvonulni a könyvkereskedők, a könyveket árusító bódék előtt, az Országzászlóval szemben állítja fel sátrát egy váradi könyvkufár, aki előljárt a románoknak való udvarlásban és a magyar portéka bojkottálásában húsz esztendőn keresztül, de aki szeptemberben szemérmetlen gyorsasággal „szerelt át” kárakátával együtt, hogy az idejövő, mit sem sejtő, gyamutlan anyaországokat félrevezesse: díszmagyarba kötött könyveivel, képeivel, nemzeti színű cseruzáival. A kárakat az ő dolga. Öntudatos váradi magyar ember úgy sem tette be hozzá a lábát. De az, hogy az Országzászló tözsomszéd-ságába tolakodjék, már több a soknál, ez ellen minden erőnkől tiltakozunk.

Nem egyszer irtunk már arról, hogy a váradi zsidóság hogyan viselkedik az Országzászló előtt. Mit keres hát ott, azon a helyen, ahol a magyar színek, a magyar érzés szimbólumát lengeli a magyar szél, ez a váradi zsidó, akiben csak az üzleti szellem dobog, de magyar érzésnek, szikráját sem érezte, vallotta soha?

Krisztus korbáccsal kergette ki a templomból a kufárokat. Mi korbáccsal nem kergetünk el

közösségi szempontok követelményeit? Az-e, hogy erős központosítással történjék egész országban a közösséggé fogott magánéletek irányítása, vagy éppen az, hogy a történelmileg kiképződött természetes helyi közületek váljanak irányítókká? Más szóval: a közigazgatás új korszakában talán méginkább gyakorlati kérdéssé válik, mint a helyi szabadságok védelme és szervezetsége korszakában, hogy legyenek-e és milyen mértékben legyenek helyi önkormányzatok? A kérdés — mondom — gyakorlati szempontból vált legégetőbbé, de további vonatkozásban államrendező és magasabb társadalmi szempontok is föllépnek, sőt maga a közigazgatás helyes hivatásteljesítése is függ attól, vajjon központosítás, vagy önkormányzat viszi-e az ügyeket. Vajjon közösségi eszményeket tudnak-e megvalósítani, vagy csak bürokráciát?

Következő alkalommal az önkormányzatok kérdését éppen ebből a szempontból igyekezzünk megvilágítani.

senkit. Még az Országzászló előtt sem. De ha tehetnék, megírnánk. Mert nekünk szent az a hely, ahol egykor Szent László szobra állott, amely helyen szemben most az Országzászló lobog. Ezt a zsidó üzleti célokra lefoglalni nem szabad. A hatóság bizonyára gyamutlanul adta ki erre az engedélyt a könyvsátor építőjének. Van azonban mód arra, hogy a már kiadott engedélyt visszavonják. Ezt követeli minden öntudatos keresztény váradi magyar ember a hatóságtól, hogy a nagyváradi könyvnapokat semmi disszonancia meg ne zavarja. A hirtelen átfestett, tolakodó idegeneknek az Országzászló előtt keresni valójuk nincs! (H. Ö.)

Roosevelt megkezdte a magántulajdonok lefoglalását

Newyorkból jelentik: (NTI) A newyorki lapok jelentése szerint Roosevelt megadta az engedélyt a Normandie nagy francia személyszállító gőzös lefoglalására. A lefoglalás az új törvényjavaslat értelmében történt, amely szerint a kormánynak jogában áll lefoglalni és használatba venni az amerikai kikötőkben horgonyzó idegen hajókat.

Newyorkból jelentik: (NTI) Kormánykörökben az egyik magasrangú személyiség megerősítette azokat a híreket, amelyek szerint a kormány hétfőn elnöki kiáltvány formájában lefoglalja a Nord-American Aviation Corporation gyárat, — amelyeknek munkássága és személyzete sztrájkban áll — amennyiben a munkások nem

Szabadság
Pensió
Budapest,
V. Aulich-utca 8. I. em.
Szabadság-térnél.
Telefon: 11-41-61.

Megvonják Nagyváradon a zsidók italméresi jogosítványait és trafikengedélyeit

Nagyvárad. Saját tud. Junius elsejével lépett életbe a pénzügyminiszterium 400—1940. számú rendelete, mely úgy intézkedik, hogy 1940. december elsejétől számítva mindazon italméresi jogosítványok és dohányáruda engedélyek, melyeket a román hatóságok, vagy azt követően a katonai közigazgatás szervei adtak ki, hat hónap múlva évenyüket veszítik. Ezután csak azok a jogosítványbirtokokosok üzhetnek italméresi, illetve dohányárusítási foglalkozást, akik erre új engedélyt szereztek. Ha tehát időközben az italméresk felfolyamodással nem éltek, az ideiglenes engedélyek önmaguktól megszűntek.

Jelenleg Nagyváradon csak azok az italméresk gyakorolhatják iparukat, akiknek új engedélyük van, vagy akiknek folyamodásuk még elintézetlen. Ennek következménye az, hogy napnap után tömegesen szűnnek meg a zsidó italméresk s örömmel állapítjuk meg, hogy a zsidótörvény alkalmazása Nagyváradon is érezhetően megkezdődött.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri a Magyar Lapok-at

veszik fel szombaton a munkát. Berlinből jelentik (NTI): Német harcigépek a szombatra virradó éjjel megtámadták a Themze torkolatában horgonyzó hajókat és egy nyolcezer tonnás hajót megrongáltak. Egy bomba a hajó taitját érte és belsőjében robbanást okozott. Egy másik 7000 tonnás hajót két falálattal szintén megrongáltak.

VÉGLEGES HATÁR HORVÁT-ORSZÁG ÉS ÓSZERBIA KÖZÖTT

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A Neue Zürcher Zeitung zágrábi jelentése szerint Pavelics a Führerrel való megbeszélés után kijelentette, hogy véglegesen megállapították a határt Horvátország és Oszérbia közt.

„MÁTYÁS”

söröző és étterem Szilágyi Dezső utca 5, ujonnan átalakított

kerthelyisége

megnyilt.

Délelőtti zenés villásreggeli sörözéssel.

Legjobb és legolcsóbb magyar konyha!

Sürgősen hazarendelték Anglia moszkvai nagykövetét

Alexandriából Egyiptom belsejébe szállítják az angol lakosságot

Hitler válasza az amerikai invázió vádjaira

Newyorkból jelentik: (NTL.) A Newyork Times beszámol arról a megbeszélésről, amelyet a Führer május 23-án folytatott Cudahyval, az Egyesült Államok berlini követével. Cudahy elmondta a Führernek, hogy egyesek szerint a nyugati félgömböt támadás fenyegeti. A Führer nevetett ezen és kijelentette, hogy a nyugati félgömb inváziójának gondolata éppen olyan fantasztikus, mint a hold inváziója. Az amerikai katonai szakértők bizonyára osztják ezt a nézetet. Tul sok komoly probléma van Európában, sem hogy Amerika inváziójára gondolhatnánk. Cudahy rámutatott arra, hogy sok amerikai azon a véleményen van, hogy Németország győzelme az Egyesült Államok számára katasztrófát jelentene, minthogy a német munkásság alacsony életszínvonalra az amerikai ipart versenyképtelenné tenné. Hitler azt felelte, hogy a háború megszakította a nemzeti szocializmusnak a munkásság életfeltételének megjavítására irányuló fáradozásait. A békében azonban folytatják ezt a munkát. A követnek arra a kérdésére, vajjon a Führer kereskedelmi szövetséget akar-e létesíteni Európában, a vámok és a valutakorlátozások kiküszöbölésével, azt felelte, hogy nézete szerint a gazdasági kapcsolatokat biztosítani lehet mindkét fél számára, az előnyös hosszulejáratu kereskedelmi szerződésekkel. A követ rámutatott arra, hogy sokan azon a nézetben vannak, hogy az európai német uralom egyes országok nyelvének, szokásának elnyomását jelentené. A Führer azt válaszolta, sajtóságos, hogy az angolok a világ feletti uralomról beszélnek, holott ők maguk sokmillió embert nyomnak el. Németországnak nem érdeke, hogy rabszolgái legyenek.

GIBRALTAR ERŐDJÉT BOMBÁZTAK AZ OLASZ REPÜLŐK

Rómából jelentik (Stefani): Az

Értesítés!

A „MEGA“ Magyar Hegyvidéki Bortermelők Értékesítő Szövetkezete — állami ellenőrzés alatt — cég borlerakatát

Szilágyi Dezső utca 4 szám alatt (Adorján ház) megnyitotta. Dugaszolt borok eladása nagyban és kicsinyben. Kizárólag hegyvidéki, minőségi borok az anyaország legnevesebb borvidékeiről.

Tokaji Balatoni Somló Villányi Szekszárdi Móri Egri

Telefon: 26-94.

olasz főhadiszállás 366-ik közleménye: A hatodikára virradó éjjel az olasz légiereő bombázta Gibraltár erődjét, valamint Halfar és Micabba repülőterét. Egy torpedóromboló a Földközi-tenger középső részén elhelyeztetett egy ellenséges tengeralattjárót. Az ellenség bombát dobott Rhodosra. Észak-Afrikában Sollum arcvonalán visszavertük az ellenség kitérőseit. Tüzérségünk a Tobruk kikötőjében lévő hajókat lökte. Repülőink bombázták Tobruk védelmi berendezéseit. Vadászaink lelőttek egy

A Wafd-párt nem hajlandó résztvenni az új egyiptomi kormányban

Damaszkusból jelentik: (NTL.) Kairói értesítés szerint a Wafd párt

VIM

MINDENT TISZTÍT
Fáradtság nélkül
ragyogóvá tisztítja
a legpiszkosabb

vízvezelékét is

nem hajlandó részt venni a Sirri pasa által alakítandó új kormányban. A párt magatartását azzal indokolják, hogy a pasa az angol kívánságok teljesítésével teljesen Angliától függő helyzetbe hozta Egyiptomot és a párt nem vállalhatja az ezzel járó felelősséget.

A FÖLDKÖZI TENGER LECTAVOLABBI ZUGÁBAN SINCS BIZTONSÁGBAN AZ ANGOL HAJÓHAD

Rómából jelentik (Stefani): Az olasz sajtó kiemeli, hogy a tengely légiereje folytatja erőteljes és sikeres támadásait Anglia utolsó földközi-tengeri állásai ellen. Az angol hajóhad most már a Földközi-tenger legtávolabbi zugában sincs biztonságban. Az angolszászok körében a határozatlanság jelei mutatkoznak — írja a Stampa. Ugyanakkor az olasz és német légiereő támadja Gibraltárt, Alexandriát és Máltát. A Stampa kiemeli azt az amerikai lapmegállapítást, hogy az angolokat legrovidebb időn belül kifűzik a Földközi-tengerről.

Stockholmból jelentik (NTL.): Az ausztráliai haditanács emlékiratot küldött Londonba, melyben azt követeli, hogy az ausztráliai csapatokat

ellenséges gépet. Az ellenség bombázta Benghazit és Dernát. A bardi körzetben elfogtak egy csoport katonát, akiknek parancsnokuk Krétáról menekült moterosónakkal. Kelet-Afrikában az ellenség hevesen, de gyenge eredménnyel bombázta az Omo folyó melletti állásainkat.

Damaszkusból jelentik (NTL.): Az Alexandria elleni német bombatámadás következtében megkezdtek az angol kolónia eltávolítását. Az angolokat Egyiptom belsejébe szállítják.

csak akkor vessék harcba, ha védelmüket biztosították.

Berlinből jelentik: (NTL.) Egy német tiszt, aki kréta-szigeti fogságából kiszabadult, elmondta, hogy kis csapatosténak két altisztét, akik a mai mai angol állások kellős közepébe ugrottak le, szőszoros értelmében felrobbantották. Akatonákat leteperték a földre és törzsükre kézi gránátot helyeztek, amelyet felrobbantottak.

Pavelics horvát államfő Hitler vezér és kancellárnál

Salzburgból jelentik: (NTL.) A horvát államfő pénteken délelőtt 11 órakor különvonatán ide érkezett. A birodalmi külügyminiszter, valamint a hadsereg és a párt képviselői fogadták. A külügyminiszter a horvát államfőt szállására, az Östreicher Hofba kísérte. A horvát államfő és a birodalmi külügyminiszter ezután a Fuschl-kastélyban ültek össze az első megbeszélésre. A horvát államfő délután 3 órakor hosszabb kihallgatáson jelent meg Hitler vezér és kancellárnál a Berg-Hofban. A megbeszélésen jelelt volt Göring tábornagy és a külügyminiszter. Pavelics államfő a fuschli-kastélyban tartott megbeszélés után hajtattott ide kíséretének tagjaival, valamint a berlini horvát és a zágrábi német követ társaságában. Göring tábornagy, Ribbentrop és a Führer a Berg-Hof feljárójánál fogadták és szívélyesen üdvözölték, majd a nagyteremben megkezdődött a megbeszélés.

Obersalzbergből jelentik: A Német Távirati Iroda a következő hivatalos közleményt adta ki:

A Führer pénteken délután Obersalzbergben, Göring birodalmi tábornagy és Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében fogadta Pavelics horvát államvezetőt. A megbeszélés az új horvát állam vezetőjével, amelynek népe a tengely győzelme révén küzdhetett ki magának a szabadságot, abban

CRIPPS ELINDULT LONDONBA

Stockholmból jelentik (NTL.): Eden felszólította a moszkvai nagykövetet, hogy a leggyorsabb úton térjen vissza Londonba. Cripps nagykövet pénteken repülőgépen elhagyta Moszkvát.

Berlinből jelentik (Délkeleti hírszolgálat.) Az angol alsóház már kedden összeült, hogy meghallgassa Churchill nyilatkozatát a krétai vereségről.

Washingtonból jelentik (Reuter): Roosevelt kijelentette, hogy Winan nem hozott békeajánlatot.

Washingtonból jelentik (NTL.): A képviselőház elutasította azt a póljavaslatot, amely megtiltja amerikai csapatoknak tengerentúltra küldését.

Tokióból jelentik: (NTL.) A Domei Iroda a Hosi Simbum jelentésével kapcsolatban, amely közli, hogy Molotov szovjetország külügyi népbiztos a nyár folyamán valószínűleg Japánba érkezik, kijelentette, hogy hivatalos körökben ezt nem erősítették meg és nem foglaltak állást a kérdésben.

a szívélyes és baráti szellemben folyt le, amely a német és a horvát népet egybefűzi.

Salzburgból jelentik: (NTL.) Pavelics a Führerrel folytatott megbeszélés után a horvát állam ajándékaként át nyújtott a Führernek egy zászlót a hét éves háború idejéből, azonkívül Nagy Frigyes egyik sakkábláját.

Bárdossy miniszterelnök útban van Budapest felé

Rómából jelentik: (MTI) Bárdossy miniszterelnök és felesége, valamint kíséretük pénteken délelőtt megtekintették Firenzét. Délben a hatóságok vezetői ebéden látták vendégül. Délután a miniszterelnök folytatta a város nézését, majd este vacsorán vett részt. Az esti órákban ismét felszálltak a különvonatra, amely folytatta útját Budapest felé.

Könyvnapj árak:

Tóth Tihamér:

Krisztus király	10 P. helyett 6 P.
Tizparancsolat I.	" " 6 "
Tizparancsolat II.	" " 6 "
Hiszkegy Istenben	" " 6 "
Hiszkegy egyházban	" " 6 "
Krisztus és az ifjú	5 P. helyett 3 "

Zakar András:
Tihamér püspök élete fűzve 4 "
Tihamér püspök élete kötve 5 "

Az első könyvnap Nagyváradon

Váradikönyvek, váradírók az utcán

A jövő hét első három napja ritka ünnepet jelent Szent László városának életében. Megrendezik az első könyvnapot és a váradírók is kivonulnak a könyvsátrakba, hogy szerényen, de öntudatosan vallják: vagyunk, itt vagyunk, élünk, dolgozunk, sőt produkálunk is valamit. Más ez a kiállítás, mint a minden áron érvényesülni akarás előtérbelakodása és hangoskodása. Más ez a könyvnap, mint az, amikor költőcskék és írócskák hangoskodnak cukrászdákban, hogy magukra vonják a figyelmet, mert népszerűnek szeretnének lenni, — ha már a halhatatlanság kapuján a retesz sehogy se akar kinyitni előttük. A mai könyvnapok a komoly irodalom, az értékes könyv propagandája, egy kis harc is a ponyvairodalom és a saját művekkel házaló álirodalom ellen: a könyv megszólalása most az utcán az írói lélek megszólalása is, jelentkezés és tagadása annak, hogy nem mindig és nem is mindenütt hallgatnak a múzsák, amikor az ágyuk dörögnek.

A mai magyar irodalom tüneményesen gazdag új és értékes művekben és nem minden büszkeség nélkül állapíthatjuk meg, hogy az egyetemes magyar irodalom mostani kiépülésében két váradíró művei vezetnek: Iványi Ödön: Püspök atyafisága és Gulácsy Irén: Pax Vobis-a. Iványi Ödön váradíró volt Nagyváradon s igen korán, 38 éves fővel halt meg, de ami hátramaradt utána, olyan komoly érték, amit az ő utána elkövetkezett váradírók nem tudtak túlhaladni. Pedig a váradírói irodalmi élet mindég bővelkedett tehetségekben és a katolikus irodalomnak sok, nagy, országos nevű alakja élt és dolgozott Szent László városában.

Itt írta meg Rogerius mester sírrelmait Várad tatárjárás kori állapotairól, itt írta meg Gánóczy Antal váradíró kanonok 1776-ban a váradíró püspökség történetét, Váradon jelent meg 1768-ban (és itt is adták akkor elő) a „Monsieur Petiton” című darabot, amelyhez Ditters, akkori püspökségi karnagy írta a zenét. Nagyváradon jelent meg Vay báró könyve 1806-ban a „Német hűség”-ről, teli de teli váradíró vonatkozású, értékes adatokkal, 1803-ban jelent meg Miller érdekes műve a váradíró nyomdák történetéről, aztán Jakó modern nagy műve a régi Biharról.

S mennyi nagy tudós élt és alkotott ebben a városban. Ipolyi Arnold, a nagy műgyűjtő, Magyarország legnagyobb archeológusai-

nak egyike, aki nagyértékű műgyűjteményével vetette meg a váradíró muzeum alapjait is. Magyar Mythológiájával élénk irodalmi harcot indított s európai hírvé tette nevét. A Magyar Mythológia mellett rendkívül értékes történelmi, archeológiai és irodalmi könyvei is megjelentek. Nagyváradon dolgoztak Bunyitay Vince és dr. Karácsonyi János kaönokok is, történelmi műveik tudományos irodalmunk legnagyobb értékei közé tartoznak.

Irodalmunkban értékes helyet foglalnak el Endrődi Sándor, aki hosszú éveken át tanárkodott Nagyváradon s a Tücsök dalok bűbájos ver-

sei itt születtek. Naményi Lajos még a múlt század végén megírta Várad színészetének történetét. Ebben az időben — a századfordulón, — tüpnek fel Krüger Aladár és Sas Ede a költők közül, majd Juhász Gyula és Dutka Ákos, akik a Holnap mozgalomhoz csatlakoztak s Adyval teremtik meg az új magyar lírát, amely voltaképp a peccparti Párizsban született. A háború alatt itt dolgozott egy ideig Branyitzky Dezső, ez a halk tónusu lírai költő, akit el sodort innen a háború s eltűnt a magyar élet forgatagában.

Az újabb irodalomban Nadányi Zoltán neve vezet. Finom prózai író-

sai vetekednek mélyhangulatu verseivel. Horvát Imre négy soros versei képeivel iskolát csinált Nagy kár, hogy Zágoni Dezsőtől kevés inaradt hátra, egyetlen novellás kötete komoly érték.

És hogy ezt az érdekes névsort nem kevésbé értékes névvel zárjuk be: Váradon írta, sőt, a mi szerény szerkesztőségünkben, Pakócs Károly, az országos nevű papköltő szép történeti regényét, az *Édua áldozatát*, amely néhány évi hevertetés után váratlan nagy sikert aratott a budapesti könyvpiacra is.

Hogy a váradírói könyvnapon íróink és műveik bizonyára megérdemelt sikert aratnak, abban nem kételkedünk. A jó könyvnek át kell törnie a közönyt és a ponyvairodalom falait s a váradírók ebben a harcban erős vértessel vehetnek részt. H. Ö

„Imádkozni fogunk a jószívű adakozókért”

Pillanatnyi segílyt kaptak a májusi felhőszakadás árvizkárosultjai a „Magyar Lapok” gyűjtéséből

Nagyvárad. Saját tud. Hisszú időre felejthetetlenül marad Várad lakosságának az a szerencsétlen nappal, melynek délutánján a felhőszakadás megduzzasztotta az egyébként szelíd városi patakot és órák alatt romba döntötte az utjába eső völgy hazákat, mintegy tizenegyet. Evtizedek ve-rejtékes munkája pusztult el a természet kiszámíthatatlan szeszélye nyomán, kérges munkások fáradozásának és szorgalmának gyümölesé omlott össze azon az éjszakán s egyült omlott a kétségbeesett embereknek az a reménye is, hogy belátható időn belül felépíthetik a romokat.

Nem ismételjük meg a borzalmas éjszaka részleteit. Lapunk annak idején beszámolt a szegény emberek tragédiájáról, hű képet adva az árvíz sújtotta negyedek szomorú éjszakájáról. Azóta megkésztetett szorgalommal igyekeztünk fokozni a felségélyezési akciónkat most már a váradíró árvizkárosultakért is. Olvasóink részéről megértéssel találkoztunk, megindult az adakozás s az emberi részvét éme szép megnyilvánulása minden esetben letöröl egy-egy könnyecpetet a szerencsétlenek arcáról.

Követendő példák

Legutóbb az iskolák növendékeinek jószíve sietett áldozatkészséget bebizonyítani és ezek közt elsősorban a m. kir. Bottó Ferenc háztartási iskola növendékei gyűjtötték össze és juttat-

ták el adományait lapunknak. Ha nem is olyan nagy az összeg, annál nagyobb az az emberszeretétől fakadó jószándék, amellyel követendő példaként siettek a bajbajutott családok felségélyezésére a növendékek.

Az adományt munkatársunk személyesen vitte ki a Kálvária-utca végén található három rászorulóknak, Vajda Jánosné, Tóth Lajosné és Gyemő Lajosnének, olyanoknak, akikről magunk győződünk

meg, hogy rá vannak utalva a segílyre.

A helyszíni látogatás alkalmával felkértük dr. Kovács Sándorné háztartási iskolai tanárnót, aki az adakozásnak sugalmazója volt, hogy növendékeivel kíséren el a látogatásra és vegyenek részt a gyűjtés osztásában. Kérésünket a tanárnó teljesítette és a gyűjtésben résztvevő négy növendék kísérebében utitársul szegődött.

Kálváriát járt emberek között a Kálvária-utcán

Melegen tűz le a nyári nap a nyári felhőtlen égről. A hosszú Kálvária utca végén árnyékos fák alá rejtett viskók húzódnak meg a téglaházak mellett. Itt-ott agyagdombosok hirdetik, hogy a most békésen csörgedező Párizs patak nem is olyan régen hangosan tompolt és medréből kitorve, percek alatt, elmosta és magával ragadta az utjába eső épületeket.

Vajda Jánosné egy botra támaszkodva áll az utzálen, mint a mesebeli szegény öregasszony és ömlik szájából a panasz.

Lemegyünk a patakocská partján álló roskadozó ház mellé. Az előkelő nevű gonosz patak most szendergő gyermek békességével alighogy folyik. — Olyan kicsi, hogy egy kis kacsa vidáman átlubickolhat rajta. Hanem a partja két oldalán a pusztító víztömeg agyagba préselte a fákat és a növényzetet. Elettelenül, sárgán haldokolnak a cserjések és a félméteres fűszalak.

— Ebben a házban lakik Tóth Lajosné, mutat a bedéskázott házra Vajdáné.

Nagy némaságban, csüggedt szomorúsággal busong a magányos házacska.

— Hogyan lakhatik itt valaki, hiszen ez az ajtó be van szegezve?

— Ugy laknak kérem szépen, hogy a padláson alusznak!

— Hányan?

— Hatan vannak. Három gyerek, meg a szülők.

— Szóval nyolcan. És elférnek ezen a szűk padláson?

— Nyár van kérem. Nappal nincse-

nek idehaza...

Igen. Nyár volna. Nyár a szegény ember Eldorádója. De mi lesz itt télen? Ha nem építik újra a házat, összeszeresked a hőtömeg alatt. A városvezetőség meghagyta, hogy költözzenek ki. De hogy hová és miből, mikor még a ruhájukat is elvitte a víz. Az Anyák Napján nyert diszkolevélre senki sem hitelez...

Itt valamikor ház állott

— Bárcsak a mi házunk így állana, ahol örök lakásom volt Gyemőnével — sóhaj Vajdáné.

— Hol áll az a ház?

— Seholy kérem. Volt — nincs. Teszenek jönni megmutatom a — helyét. Szólanul, mintha temetésre mennek, kíséren a beteg asszonyt. Szabályos háromszögben sárguló, csapzott gyepen deszkával kerített, alig méteres töremlék jelzi, hogy ezen a helyen valamikor ház állott. Most pusztaság. Még a kerítést is magával vitte az áradat.

— Régi lakóm Kiss Irén adott szál lást nekünk — sirdogál az asszony.

Atadjuk a pénzt és elhárítjuk a hálalkodást. Emberi kötelességet teljesítünk.

— Gyemőné hol van?

— Odaát a kis hidon túl, Szabó János főrend ur helyezte el a Kultur házban.

...Gyemőné hitetlenkedve nézi a pénzt és könnyes szemekkel mondja:

— Imádkozni fogunk a jószívű adakozókért. Isten áldja meg őket.

Papp György

Legidősebb könyv ma

Vitéz Barabás Emil altábornagy műve:

„A Nyugati Háború”

Hivatalos adatok, titkos akták

Kizárólagos felhasználási jogával, (a londoni és párizsi rádiók éjjeli leadásainak eredeti szövegével)

Ára 5.40 pengő.

Megrendelhető a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Németország elejtette Irakot?

Írta: Csiszár Béla

1

Epen ma egy hónapja, hogy Irakban kitört a harc az angol csapatok ellen. A sötétenlátók azt jósolták, hogy a küzdelem még egy hétig sem tart majd és az angolok könnyűszerrel leverik a fellázadt arab lakosságot. Khailani kormányának dícséretére válik, hogy egy hónapig súlyos csapásokat mért az angol haderőre s jóvátehetetlen károkat okozott a briteknek hadianyagban, repülőgépekben, támaszpontokban és közlekedési utánpótlási vanalaiban. Egy hónapi elkéseredeti küzdelem után azonban végül is kimerült az iraki ellenállás, különösen, miután sem az arabság részéről, sem az Angliával szembenálló államok részéről hatásos segítség nem érkezett.

Angol részről az elmúlt napokban többször felmerült az a vád, hogy a tengelyhatalmak „beugrátták” Irakot és azután sorsára hagyták. Mondani sem kell, hogy ez az állítás épen olyan szemérmetlen, mint amennyire hazug. Abban a helyzetben vagyok hogy erre vonatkozólag hiteles forrásból a következő érdekes adatot írhatom meg.

2

Ott kell kezdeni a dolgot, hogy már Khailani államcsínyének kirobbanása is elhamarkodottan, idő előtt történt. Németország és Olaszország illetékes körei már régebbi idő óta élénk figyelemmel kísérték az arab ellenállás terjedését és tudták, hogy Khailani híveivel felre akarja tölteni az angolbarát rezsimet. Mikor arról értesítették a tengelykörüket „hivatalosan” is, ezek azt a tanácsot adták, hogy, ha mozgalmukat összhangba akarják hozni a tengely hadviselésével, úgy tanúsítsanak türelmet, mert a keleti előretörés útban van, nem késik, de meg kell várni a megelőző diplomáciai és katonai eseményeket. Khailaniék azonban nem tudták várni.

Allítólag az angolbarát iraki körök is tudomást szereztek tervükről, árulás útján időelőtt kipattant az államcsíny terve. — Így a felkelők vagy a leverés vagy a gyors cselekvés között választhattak. Az utóbbit választották. Így tört ki április 4-én Khailani forradalma, amely elsöpörte helyéről a britbarát rendszert. Az angolok, alig ocsúdtak fel a pillanat meglepetéséből, nyomban nagy csapatzállítmányokat indítottak útnak Irak felé a Perzsa-öblön keresztül. Khailaniék még be sem rendezkedtek, amikor az angolok, a korábban kötött államszerződésre való hivatkozással az ország több fontos pontjának megszállását követelték.

Az iraki miniszterelnök, hogy időt nyerjen az időelőtti vállalkozás be-

fejezéséhez és megszilárdításához, végül is hozzájárult ahhoz, hogy a brit katonaság átvonuljon az országon és más irányban, mint ahogy jött, elhagyja az ország területét. Azt kellett azonban látnia, hogy a briteknek eszük ágában sincs elhagyni Irak területét, sőt egyre nagyobb csapatokat hajónak ki a baszrai kikötőben és tovább erősítik a stratégiai és gazdaságilag fontos pontokat. Külföldi tapogatózásaik azonban nem jártak olyan sikerrel, amilyent hozza Bagdadban fűztek. Ekkor jutott arra a gondolatra, hogy nem várja be az idegen segítség megérkezését, hanem cselekszik...

3

Ekkoriban indult meg az erőteljesebb egyiptomi betörés a tengely részéről, valamint befejeződtek Görögország határára a német előkészületek. Mindkettő egy-egy lépés volt a közelkeletre irányuló előtörés útján, s ha nem jött volna semmi közbe, Németország sokkal hamarabb állhatott volna Irak mellé, mint ahogyan a valóságban történt. De Jugoszlávia is Anglia oldalára állt, — veresége ugyan villámgyorsan következett be. — azonkívül Görögországot is meg kellett teljesen tisztogatni a brit haderőtől...

Bagdadban csak a saját szorongatott helyzetüket látták és nem vették számításba a tényeket. A tengely hadereje villámgyorsan száguldott előre, de a módszeres német hadviselés nem könnyelműsködhettek, nem galoppírozhatja el magát: Görögország után el kellett foglalni Készt is, hiszen innen könnyűszerrel lehetett volna zavarni a német utánpótlást, azután Ciprust, valamint semlegesíteni Alexandriát, mint brit hadihajótámaszpontot és Szezt is eltönni, ne hogy az angolok innen tudjanak erősítéseket küldeni Irakban küzdő seregeiknek. Irak ennek ellenére május 2-án belefogott a harcba, miután Khailani ultimátumot küldött az angoloknak és a további partraszállás megszüntetését követelte. Bizonyos információk szerint azt hitte, hogy Anglia, a földközítengeri, balkáni és egyiptomi vereséget és kudarcai hatása alatt visszavonulót fúj és nem mer szembeeszegetni Irakban sem a merész és új tényekkel. Angliának azonban az iraki olaj nélkülözhetetlen és érte semmi áldozat nem sok. Khailani itt tévesztette el ismét számítását.

4

Németország és Olaszország jótanácsaival és figyelmeztetéseivel el-késve, magabamaradva természetesen nem vállalhatta ennek az időelőtti és diletánsan kirobbantott háborúnak kockázatát. Repülőgépeket

és hadianyagot ugyan bocsátott, az iraki kormány rendelkezésére, de már az elején megmondotta, hogy teljes segítségére Khailani nem számíthat, mert ez keresztezné az olasz és a német hadviselés terveit és elgondolásait.

Németország az iraki küzdelem egy hónapja alatt mindvégig megőrizte óvatos tartózkodását. Hiába próbálta Khailani befolyásolni Berlin döntését azzal, hogy elhíresztelte, Irak a birodalom segítségét kérte és arra biztosan számít. Hiába próbálkozott a diplomáciai képviselő megszerzésével Berlinben, hiába próbálta megnyerni ügyének Törökországot is. — Berlinben a forrófejű hadviselés helyett a tervszerű és hidegfejű hadviselés politikáját vallották és ilyen értelemben is cselekedtek. Ha Irak természetesen kitarthatott volna addig, míg Kréta és Ciprus megszállása után Szíriát is hatósugarukba veszik a németek és a közelkeleten megindul a koncentrált támadás, Németország teljes erejével Irak mellé állt volna. Így azonban veszélyeztetette volna a tengely terveinek sikeres végrehajtását ez a mellékhadiszínter s az ügyön Anglia nyert volna.

A végső cél pedig az, hogy leverjék Angliát, mert ebben az esetben az arab világ is megszabadul zsarnokától. Minden jel arra mutat, hogy az iraki harc nem ért véget még, csak első szakasza zárult le Bagdad átadásával. A küzdelem folyik tovább, ha elhatároltabb területen is, de mindenesetre megszerveztebb alakban támadás indul majd meg újra, mint az eddigi első szakasz. Németország és Olaszország az arab-

Megkezdték a vassgárdavezetők bünperének tárgyalását

Bukarestből jelentik: A vassgárda vezetők nagy bünperének csüörtök délutáni tárgyalásán a katonai bíróság a kereken 370 tanu számbavételével foglalkozott. Dr. Biris, volt belügyminisztériumi főtábornok kijelentette, hogy neki csupán négy tanuja van, a négy tanu közül az egyik maga Antonescu tábornok miniszterelnök.

A katonai törvényszék éjszakai ülésén megkezdték a vádlottak kihallgatását. Az első vádlott, Radu Mironovici, volt bukaresti rendőrprefektus. Mironovicit azzal vádolják, hogy 800 pisztolyt juttatott a vassgárdistáknak, másrészt pedig a januári felkelés egész ideje alatt a rendőrprefektúrán maradt.

Az első vádpont ellen azzal védekezett Mironovici, hogy még rendőrprefektussá történt kinevezése előtt Horia Sima akkori miniszterelnök-helyettesétől azt a parancsot kapta, hogy a szigorancától 800 pisztolyt küldjön a határmegyékben állomásozó vassgárdista rendfenntartó különítmények számára.

A második vádpontra vonatkozóan Mironovici kijelentette, hogy január 21-én a belügyminisztériumba hívták, ahol közölték vele a rendőrprefektusi állástól való felmentését. Az egymást gyorsan követő események következtében azonban utódja nem jelent meg, ezért tehát ott maradt és megkísérelte a vérontás megakadályozását. Amidőn január 23-án Horia Sima parancsot adott az ellenállás megszüntetésére, azonnal hazament és 29-én lakásán tartózkodott.

Az ország legszebb, legmodernebb

FOTO RÁDIO GRAMOFON szaküzlete

Nagykovácsy budai fióküzlete XI. Horthy Miklós-ut 39.

Fényképező gépekben óriási választék.

A legolcsóbb box-gépektől a legmodernebb készülékekig, Leica, Zeiss-Contax, stb. fényképezési cikkek, tartozékok, anyagok, stb.

CONTAX-LEICA SERVICE Részlet és csere. Vidékre árjegyzéket postafordultával küldünk.

ságot fel akarja szabadítani, de úgy látszik, arra a meggyőződésre jutott, hogy Khailani nem az az ember, aki meggyőző hévvel tudná képviselni az arabság érdekeit és irányítani szent háborúját Anglia ellen. Khailani még saját hazájában sem tudott egységet teremteni és egységfrontot szervezni. A két muzulmán irányzatot, a szunitákat és a szíitákat sem sikerült kibékítenie, noha ez volt az első fontos lépés a szent harc megindításához és sikeres folytatásához.

A világ mindenesetre érdeklődéssel várja a közelkeleti színjáték újabb és eredményesebb fejezetét.

Folytatja a kormány az ipartrágya telepítési akciót

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A földművelésügyi minisztérium folytatja az ipartrágya telepítési akciót. A kiszáradt részére trágyatelep létesítését anyagi támogatással is előmozdítják. Az akcióban a száz katasztrális holdon aluli kiszáradt vetetnek részt. Az arany-, ezüst-kalászos kiszáradt és a hadirokkantak kérvényeit előnyben részesítik. A résztvevők 120 pengő segélyben részesülnek. Erdélyben az EMGE-hez kell fordulni a szükséges felvilágosításokért.

Szombat este nyílik meg Nagyvárad legszebb kirándulóhelye a **Kózsakert vendéglő** Alsókőrös-oldal 8 szám, volt Fischer szőlő. **Elsőrendű magyar konyha. Kitűnő fajborok. Kiváló cigányzenekar.** Bankettek, esküvők rendezéséhez külön terem. **Szombat este disznótoros vacsora** Szíves párifogást kér **Csernő Mihály** vendéglős.

Ismeretlen kövek az új gazdasági és társadalmi rend épületében

— Werner Sombart életműve a ma nemzedéke előtt —

Alig két hete közölték a lapok, hogy Werner Sombart, a híres német közgazdász és társadalomtudós 78 éves korában meghalt. Feltűnő, hogy a század elejétől egészen a harmincas évek kezdetéig úgy tudományos, mint gyakorlati téren nagy szerepet játszó tudósról alig emlékezett meg a sajtó. Ez az érthetetlen közöny indította Németh Imrét, a „Hitel” című gazdasági hetilap cikkíróját arra, hogy vezércikkben foglalkozzon Werner Sombart sok tekintetben korszakalkotó, de ezenkívül is nagyon érdekes egyéniségével és nagyfontosságú tudományos munkájával.

Németh Imre cikkéből közlünk az alábbiakban részleteket:

— Két hét óta kerestem a magyar és külföldi sajtóban is komolyabb, hosszabb, méltatást Werner Sombart-ról, működésének, munkájának jelentőségéről. Lehet, hogy meg is jelent valahol valami írás a múlt négy évtized egyik legharcosabb, leg- többet elrejtett, rejtőzgetett idézetét gazdaság-szociológusának emlékeztérére, — s csak én nem találtam. A 78 éves öreg tudós csendes elmúlását csupán rövid, száraz, tényre regisztráló jelentésekben olvastam s csak egyetlen német lap jegyezte meg, hogy a német Pantheon Kapuja nyitva van az olyan nagy német szellemek előtt is, akik nem „a világból” valók...

Pedig hej, még tíz évvel ezelőtt is nem lehetett sem gazdaságpolitikai, sem szociológiai vitába bocsátkozni „Sombart-breviárum” nélkül. Hát még a huszas évek elején! Az akkor megindult nagy szellemi gerjedés, az az ideológikus harc, — ami megelőzte és előkészítette napjaink roppant társadalmi és gazdasági átalakulását, — jóformán egyetemes fegyverként használta Sombart tudományát. Egy-egy Sombart-tétel, megállapítás, idézet egyike harcok argumentum volt szocialisták és antiszocialisták, kapitalisták és antikapitalisták, cionisták és antiszemiták kezében. Az általa gyűjtött és feltárt adatok, könyveiből kiragadott szellemes meghatározások idézésével volt akkor felettüzdelve minden valamirevaló vitairat... Nem volt nálánál „divatosabb” nemzetgazdász, gazdaságtörténész, szociológus. Beható ismerete nélkül 1910 és 1935 között, — szóval egy negyed századon át, — nem illett, de nem is lehetett e tárgyhöz szólni...

WERNER SOMBART ÉS A KOLLEKTIVIZMUS

Ellensége volt minden kollektívizmuskak. Ezért számolt le a „marxizmussal”, a történelmi materializmussal. Senki Sombart-nál fölünyesebben, több szellemmel, nagyobb tudományos készültséggel, „el nem intézte” a gyakorlati, vagy ahogyan ő nevezte „történelmi szocializmus” eszmei fundamentumát adó történelmi materializmust.

De senki sem írt az „elhantolt” történet-szemléleti módszer fejfájására

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda
Tábla-üveg nagy raktár
Képerkeretezés
Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata
Vagyvarad, Szt. János u. 44-48.
Telefon: 19-13

méltatóbb sorokat sem, mint Sombart. Ugy hajlott meg az általa megtorpedezett ellenfél katasztrófája előtt, mint ma a győztes csatahajó zászlója a süllyedő mellett az ósholland tengerészahyományok romantikusan lovagias ritusa szerint.

Az írja, — (már dolgozóztam, a történelmi materializmust elintéző harca után), — „és ha most elbucszunk a történelem ökonomisztikus felfogásától, azzal az érzéssel bocsátjuk el egy emberöltőn át teljesített szolgálata után, mint mikor nyugalomba küldünk egy hűséges, öreg szolgát, nem azért, mintha teljesen hasznavehetetlen lett volna, hanem mert megöregedett és már semmit sem tud kellőképpen elvégezni...”

1912-ben írta le e szavakat Sombart és valószínűleg nem sejtette, hogy az önön-életének és „szolgálatának” sorsdiktálta epitáfiumát is köbevéste állaluk...

Mert a történelmi materializmus alapján álló marxista szocializmus elvi alapjai ugyan alaposan megintgatta Werner Sombart, de ugyanakkor kivédhetetlen erjű fegyvereket adott azok kezébe, akik a kollektívizmuskak egy másik formájáért, — a nemzeti szocializmusért küzdöttek.

Werner Sombart nem másfajta

Werner Sombart és a zsidóság

A „Háború és kapitalizmus” című könyvében amely még 1912-ben, — tehát a világháború előtt — jelent meg, felhívja a figyelmet „arra az intim összeköttetésre, amely a hadiszállítás és a zsidóság között mindenkor megvolt.” Sajnos, nincs itt helyünk arra, hogy a ma tán leginkább korszerű sombarti adatokból idézzünk, amelyek három század véres-verejtékes történelmén vezetve át bennünket, névszerint és összegezerően sorolják fel a hadiszállító zsidó dinasztiai gazdagodását, nemesedését, hatalmasodását. De idézhetjük a zsidók és hadiszállítás kapcsolatára vonatkozó kutatásaiból levont konklúzióját. Azt mondja Sombart.

— E tanulmány folyamán egyszer már találkozunk a zsidókkal, mikor a hadi célokra szolgáló pénzeszközök előteremtését vizsgáltuk. Ott úgy jelentkeztek, mint hitelezők, főleg mint olyanok akik... lehetővé tették az államnak, hogy nagyobb kölcsönöket vegyen fel. Ott is azt láttuk, amit itt (a hadseregszállításoknál), — hogy a zsidók a háborúban meggazdagodnak: oly háborúban, melyet más népek viselnek egymás ellen. Sajátos szociális helyzetüknél fogva jobban tudják itt teljesíteni a feladatokat, mint a keresztények és így jutottak gazdagsághoz, tisztességhez (udvari zsidók) — éppen háborúk által. Sok helyütt csak a háború nyitott nekik utat a nemzeti társadalom gazdaságforrásaihoz. Európában és Amerikában a zsidók gazdasági

szocializmust akart. Raiongója az egyéniségnek, a sokszínűségnek, a formák gazdagságának. A déli, alpesi-német izzó idealizmusával hisz abban, hogy az emberben szenvedélyé kell hogy váljék a formák gazdagságának óhajta. „horzadva fordul el” az amerikai-man szürke, egyhangú típusától” és az emberiség legmesszebbmenő célját „az emberi és ellenmondásainak halmazódásában” látja...

Ezért alapos vizsgálat alá veszi a kapitalizmus gazdasági rendszerét. Javítani akar rajta. Sajnos, már a rendszer lényegének meghatározásakor áldozata lesz kategorizáló idealizmusának és szellemességre törekvő, könnyed kifejezési készségének, mert a kapitalizmust a tökélet szinté különálló, önálló létformát jelentő fogalomná lényegíti. Hiressé vált meghatározásában azt a hiedelmet terjesztette el hogy a kapitalizmus emberi kezdeményezőkédv, bátorságának eddig legtekélyesebbre fejlődött kifejeződési formája, s azon csupán alaki változásokot eszközölve is, megtaláljuk korunk aktuális változásainak megoldását.

— Sombart idealizmusa és humanizmusa, amely szembeállította őt a történelmi materializmus nyersen pesszimista felfogásával, nem engedte, hogy ki is mondja fejtegetéseinek ez általunk levont, természetes konzekvenciáját. Ő „a fejlődő, általános belátásban bízva, a konkurrencia helyére lépő megértésben és megegyezésben” reménykedett és azt hitte, ez fogja megmenteni a kapitalizmus rendszerét a teljes esőtől...

uralma nem utolsó sorban a háború műve...

Igy beszél Sombart, aki egyébként most idézet könyve előtt, még 1911-ben Lipcsében kiadta „Juden und das Wirtschaftsleben” című művét aminél objektívebb hangú, de éppen ezért lesújtóbb hatású vádiratot nem nem írtak a zsidók gazdasági működése ellen. Nem igen tévedünk, ha azt mondjuk, hogy az antiszemita német nemzetiszocialista mozgalom nem sok hatásosabb fegyvertárral rendelkezett, mint Sombartnak ez. — a megjelenés időpontjában rendkívül szellemi függetlenséget és bátorságot mutató, — könyve.

Es mégis... Ez az ember, — akár milyen csodálatosan hangzik is, — elfogulatlanul és szinte szánakozó részvétellel szemlélte a zsidók sorsát. Ugyanabban az évben, amtkor kiadta nagy vádiratát a zsidók gazdasági szereplése ellen, megírt egy kis füzetet is „A zsidók jövője” címen. Előbbi nagy művének egyetlen sorát sem vonja vissza e füzetben, sőt vándoló megállapításait fortisizmóra emeli a maga erősen szubjektív hangja, publicista stílusában. Hangsúlyozza a maga árja voltát! — (mily ritka dolog ez 1911-ben!) — és így beszél:

— Német nemzeti szellemünk érdekében kívánám, hogy ez megsza- baduljon a zsidó szellem ölelésétől, és ismét teljes tisztaságában nyilvánulhasson meg. Szeretném, ha megszü- nne nyilvános és szellemi életünk elzsidósodása...

Szóda viz

olcsón bármikor hígítkusan otthon készíthető.

Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRÖK

vas-, festék- és háztartási cikkek kereskedésében.

Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

Még kell fontolnunk e szavak akusztikai érzékésénél, hogy akkor a német császári háznál mily nagy kegyben voltak zsidó hatalmasok és mily roppant befolyásuk volt a német szellemi életre.

Sombart mégis kimondta e szavakat, de egyben — páratlan német idealizmussal és céltudatossággal, — lándzsát tört a zsidó nemzeti törekvések, jöként a cionizmuskövetelte zsidó nemzeti állam lehetőségének megteremtése mellett.

A zsidóságot, mint önálló, nemzetállammal rendelkező népet kívánna látni a világ szórakoztatóan szines és változatos társadalmában s ahol a zsidók nem akarnak kimenni a vendégországból, „ott rá kell őket venni arra, hogy okosan és tapintatosan ne akarják teljes mértékben kihasználni azt az egyenjogúságot, amit a vendéglátó ország nagylelkűen megad nekik...”

Nem fejezhetjük ki szemlélődésünket századunk egyik legérdekesebb, legszemélyesebb és kétségtelesen legnagyobbat hatású közgazdászának most kihunyó élete felett. — anélkül — hogy meg ne próbálnánk igazságos hidalást keresni műve és sorsa között.

Még kell állapítanunk, hogy Sombart műve két részből áll. Egyike az általa összegyűjtött dokumentációs anyag, a másik: a belőle felépített rendszer-koncepció. Az utóbbi romokban hever.

A sombarti koncepció végérvényesen a múlté. Szenvédélyes antikollektívizmusa, mely oly eredményes küzdelmet vívott a szocializmusnak marxista formái ellen, tört szárnyakkal hever a győzedelmes nemzeti kollektívizmussal immár babékoszoros szobra előtt. A kapitalizmus, mert a jó apa könyörtelen szigorúságával akart megnevelni, még ott is haldoklik, ahol milliók halálraszántan vedelmezik vélt előnyeit. A zsidók, kiknek feddve és őket leleplezve is, jót akart, ma átkozzák, de a gyakorlati antiszemitáktól sem kaphat teljes elismerést, mert a zsidókérdés megítélésében túl humanista volt...

Az új, tán diadalmas szilárdasú tervek szerint való építés közben se feledjük el azonban, hogy a Werner Sombartok munkája nélkül ma nem lehetne sem nemzeti szocializmus gazdasági megalapozott anti-kapitalizmusról beszélni. Becsüljük meg a régi köveket, miket tán más stílusú épület számára, de mégis csak a mi használatunkra faragtak, mult századbeli, avult humanizmussal terheit, német vagy magyar — de embernek egyformán jó, becsületes szándéku — Werner Sombartok...

Hölgyek! Tökéletes dauer és hajfestés
Rammingernél Bazár-épület

Foch marsall prófétai szavai

Írta: Dr KRIEGK, a berlini „Nachtausgabe“ főszerkesztője

A háború politikai, katonai és gazdasági eseményeihez való taktikai és propagandisztikus állásfoglalások zür-zavaros útvesztőjében mégis van néhány biztos pont és állandó fejlődési irány, melyeknek szemmel tartásával nem térhetünk le a szilárd valóság talajáról. Aligha lehetünk jobbat, mint ha időről-időre emlékeztetünkbe idézzük ezeket.

A világot jelenleg az a kérdés tölti el, hogy mennyiben sikerült Németországnak Anglia és az Egyesült Államok támadását tényleg visszautasítani és mennyiben van még a lehetőség, hogy 1941-ben kikényszerítse a döntést. Ugyanígy foglalkoztatja a világot az a kérdés is, hogy milyen lehetőségekkel számolhatna Anglia és az Egyesült Államok, ha a háború 1941 után is tartana és ha az eddigi amerikai segítséget az Egyesült Államoknak a háborúban való aktív részvétele váltaná fel.

A világháború történeti aktái között két okmány van, melyek ezekre a kérdésekre jobban megfelelhetnek, mint azok a kombinációk, melyek ma az újságokat az egész világon világszággal elárasztják. Az egyik az a jegyzék, melyet a világháború győztese, Foch marsall írt meg 1919 január 10-én Versaillesben a szövetségesek teljhatalmu megbízottjaihoz; a másik az akkori francia kormány 1919 február 25-én kelt emlékirata „A német nyugati határ áthelyezése a Rajnához” címmel.

Foch jegyzékében bevezetőül aggodalmát fejezi ki afelől, hogy ha a politikusok az úgynevezett béke rendszerének középpontjába a népszövetséget helyeznék, könnyen üres elméletekbe bonyolódhatnának. A marsall megkísérli, hogy a politikussal figyelmeztetve a katonai kérdésekre térjen át és többek között ezeket mondja:

Ha Franciaország és Németország között állandóan fenyegető veszélyt végleg ki akarja küszöbölni, nem elég a német kormányforma megváltoztatása. Ha Németország sorsának irányítását olyan közlérségi kormány venné kézbe, mely a hatalom központosságának, azaz a militarizmusnak alapjait vetné alapul, ez a rendszer éppoly sok veszélyt idézne fel, mint az eddigi német birodalom. Ezzel kapcsolatban a marsall felveti a kérdést:

„Vajjon a német felségterületek tiszteletben tartásának gondolatától és mértékletes bizalomtól vezetve szabad-e megengednünk, hogy a német közvélemény hirtelen forradalmi átalakulásával Németországban olyan reakciós törekvések üssék fel fejüket, — ezek a Rajnán túl most sem tartoznak a lehetőségek világába — melyek nyomában számos kintűnben kiképzett évfolyamra támaszkodó csapatkeretek alakulhatnának, tehát nagyon erős hadsereg kényszeríthetne új háborúba minket

és veszélyeztetné a szabadságról vallott alapelveinket, sőt létünket?”

Foch tábornok szerint a német hatalom mélypontjának pillanatában kérdi, hogy Németország, különösen, ha megvalósítja a valódi egységet, katonailag nem válhat-e Franciaországra ismét veszélyessé. A továbbiakban rámutat, hogy Oroszország gyakorlati kiesése következtében Németország bekerítésére többé már nem szabad hagyatkozni. Majd hosszadalmas hadászati taglalásban ismerteti a Rajna balpartjának történelét és ennek eredményeképpen arra a következtetésre jut, hogy a Rajna jobbpartján semleges katonai övezetet kell létesíteni, a balpartot pedig Franciaországnak nemcsak katonailag, hanem valamilyen formában, esetleg „független államok” alakjában, politikailag is magának kell biztosítani.

Igyveti fel azután 1919 február 25-én a francia kormány azt a kérdést, hogy vajon csupán magára gondol-e Franciaország, amikor a Rajna balpartjának Németországtól való elszakítása mellett foglal állást. Erre vonatkozólag ezeket írja a francia emlékirat: „Ha a németek 1914-ben a belgákat, franciákat és az akkor még csekély számban harc-

ban álló angol hadosztályokat legázollák és a Csatorna melletti kikötőket megszállták volna, az a segítség, melyet Nagy-Británia 1915-ben a közös ügyet támogatta, késedelmet szenvedett volna, ha ugyan teljes-séggel lehetetlen nem vált volna.” Majd így folytatja az emlékirat: „Ha a németek 1918-ban Párizst elfoglalták volna, akkor a francia seregeknek és hadipari üzemeknek a Loire-től délre való összehúzóldása az éppén akkor megérkezeti amerikai csapatok kihajózását és vasúti szállítást bizonyosan olyan mértékben késleltette volna, hogy a legkormányosabb következményekkel kellett volna számolni. Nem fér tehát hozzá kétség, hogy a két tengerentúli nagyhatalomnak katonai felfejlődése két ízben is majdnem lehetetlené, sőt mielőtt meg szilárd alakot öltethet volna, egyáltalában kérdésessé vált volna... Más szóval: Ha a tengerentúli csapatok és hadianyag kihajózása Franciaországnak nem marad elég területe a felvonulásra és az operációs területeiről való előnyomulására, akkor a tengerentúli demokráciák számára lehetetlené lesz, hogy egy olyan hatalom ellen, mely a szárazföld uralmára tör, kontinentális háborút uszítsanak.

Legközelebbi és természetes támadási területeiket tehát elvesztik, s csupán a tengeri és gazdasági háború lehetősége marad meg számukra.”

Az emlékirat ezután a kérdés részletes tárgyalására tér át, mindig azaz hangsúlyozva, hogy újabb német háború esetén a Rajna balpartjának a német hadműveletek elől való biztosítása nemcsak Franciaországnak, hanem egyben Anglia és az Egyesült Államok érdeke is. Sőt bírálólag emlékezik meg arról, hogy Anglia és az Egyesült Államok miért tengeri hatalmak az állítással egyezkednek flottájuk erős kiépítését igazolni, hogy ezzel Németországot sakkban tarthatják, Francia vélemény szerint ezzel szemben Németország ellen csak a szárazföldön lehet eredményesen hadatviselni. Az emlékirat többször idézi Winston Churchill és Wilson akkori tanácsadóinak House ezredesnek nyilatkozatait is annak igazolására, hogy Oroszország kiesésének, sőt a Rajnától keletre fekvő világ esetleges tömörülésének” lehetőségére való tekintettel nemcsak Franciaország, hanem Anglia és az Egyesült Államok világpolitikai helyzete is a Rajna-part francia birtoklásától, valamint a francia kikötőknek minden német megszállás elleni biztosításától függ.

Foch marsall nagyon jól látta a helyzetet. Tudta, hogy Franciaország a háborút alapjában véve nem nyerte meg, mindenképpen pedig nem volt abban a helyzetben, hogy nyolcvencmillió lakosságával a „hatvanöt-hetvenöt millió német állampolgárral” szemben határvári törekvéseinek érvényt szerezhesse. Foch Német-Ausztriát már akkoriban is minden további nélkül Németországhoz számította, sőt közvetve még annak is kifejezést adott, hogy a Németországtól elvett területek elszakításának tartós fennmaradásában nem bízik. A marsall Franciaországban csupán Angliának és az Egyesült Államoknak az európai szárazföld ellenőrzésével megbízott csatlósát látta. Előre látta, hogy ha Németországnak egyszer sikerül a Csatorna mentén fekvő és az atlanti-óceáni kikötőkig előtörnie, akkor Németország legalább is a tenger felől még sokkal erősebb légihaderők felállítására is megtámadhatatlan marad, ezzel szemben azonban Angliát valószínűleg megverheti, az Egyesült Államokat pedig a világpolitika harcsterén hátréba szoríthatja.

Ami Foch előre látott, valóságos lett. Jegyzékéből és a francia kormány kiegészítő emlékiratából kiderül, hogy a német nép természetes feltörésének megakadályozására sem Németország katonai jogainak részleges megvonása, sem pedig a Rajna balpartján és másutt végrehajtott politikai és katonai rendszabályok nem voltak alkalmasak. Az erejében újjászületett Németország azonban az együttes angol-francia támadást nemcsak visszautasította, hanem olyan ellentámadással felelt, amely az angol flotta és minden lehetséges amerikai segítség jelentőségét már 1940 nyarán igen számottevő mértékben csökkentette. Időközben Németország abba a helyzetbe került, hogy Angliát, ahol csak akcióra határozta el magát, mindenütt elérheti és ezzel egyben támadást készíthet elő, melynek sikerét az Egyesült Államok sem tehetik kérdésessé. Németország az európai szárazföldön kivülta magának azt a határmű helyzetet, melyet Foch a német győzelem alapfeltételeként jelölt meg.

A Hohenzollern Ház tagjai állnak dísz-öröszéget II. Vilmos császár ravatala előtt

Dornból jelentik: (NTL.) A volt német császár földi maradványait a dórnai kastély ebédlőtermében ravatalozták fel. A termet egyszerűen díszítették fel. A koporsót péntek

reggel lezárták. A virágokkal és feketével díszített koporsót a régi császári zászlóval terítették le. — A Hohenzollern ház tagjai állanak öröszéget a koporsó előtt.

Horthy Miklós koszorúját Keresztes-Fischer Lajos tüzérségi tábornok helyezi II. Vilmos ravatalára

A Magyar Távirati Iroda jelenti: II. Vilmos volt német császár temetésén a kormányzó képviselőjében vitéz Keresztes-Fischer Lajos m. kir. titkos tanácsos tüzérségi tábornok főhadsegéd, a katonai iroda vezetője jelenik meg és elhelyezi a Kormányzó Ur Ófömlétsége koszorúját. A magyar honvédséget vitéz Homlok

Sándor vezérkari ezredes, berlini katonai attasé képviseli. A gyász jelöl elrendelték a temetés napjára a honvédség épületeinek gyászlobogóval való ékesítését, valamint a tisztek és más hasonló állásuak részére a gyászkarzalag szolgálaton kívüli viselését.

Kormányzógyűrés doktorráavatás Kolozsváron

Hóman Bálint kultuszminiszter a nemzetiségekkel való türelmességről szólott

Kolozsvárról jelenti: (MTI.) Az m. kir. Ferenc József tudományegyetemen ma avatták kormányzógyűrés doktora Alpár András joghallgatót. A kormányzót a vallás- és közoktatásiügyi miniszter képviselte, aki beszédet mondott. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Bartók Gyula kérte a minisztert, hogy fejezze ki az egyetem hódolatát a kormányzónak. A kormányzó éltetésével fejeződött be az ünnepség, amely után közbéd volt.

Kolozsvárról jelentik: (MTI.) A doktorráavatás ünnepélye után a kultuszminiszter tiszteletére ebédet adtak a Mátyás király diákházban. az első főkösztöt Bartók György

rektor mondotta a kormányzóra, majd köszöntötte a kultuszminisztert. Pohárköszöntőjére a kultuszminiszter válaszolt.

— Azok, akik itt 22 éven át megállották helyüket, tartsanak ki — mondotta. — A nemzetiségekkel szemben türellemmel és megértéssel kell viseltetni.

Ragaszkodnunk kell ahhoz, amit régi királyaink hirdettek, hogy a nemzetiségek más nyelven beszélő honfitársaink.

Meg kell mindenkitől követelni, aki a Kárpátok medencéjében él, a teljes lojalitást, a magyar állameszme megértését és elfogadását.

Evvegi ajándék könyvek:
B. Csűrös Emilia:
KALOTAY MARGIT
(Erdélyi történet)
kötve, szines fedőlappal 4*40 P.
Megrendelhető kiadóhivatalunknál

Kik jelentkezhetnek a vásárlási könyvecskékért

Nagyvárad thj. város Közélemezési Hivatala felhívja az alant felsorolt kereskedőket, hogy folyó hó 9-én, hétfőn délelőtt 8-12 óra között jelentkezzenek a Kereskedelmi Csarnokban az általuk igényelt kész vásárlási könyvek átvételére végett:

- Bereczky Gyula, Földessy Gyula, Hangya Szövetkezet Csáky utca, Gergely József, Lakszmann Árpád, Szász Ernő Rákóczi uti Hangya Szövetkezet, Adámszky Ferenc, Molnár Jánosné, Németh Irma, Cser József, Karácsonyi József, Nagy Sándor, Horvath Gábor, Mertz Kálmán, Balogh László, Tarczali Józsefné, Nyerges György, Meinel Gyula r. t., Kokes János, Szekeres György, Koszta Mihály

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. Saját tud. Hetek óta visszatérő refrén: a nagyváradai piacon burgonya! Még a hivatalos hely is, amely a tájékoztató árakat elküldi hozzánk, az élelmiszer "rovatot" rendszerint ezzel kezdi: "Burgonya nincs!..." Csak azt nem értjük mi nek a kérdőjel, hiszen felelni úgysem tudunk erre. Lehet, hogy a burgonya is politizál és pillanatnyilag visszavonult a legnyilvánosabb szereplési lehetőségétől. Pedig vannak, akik, úgy vé teszik érte az egész piacot, de hiába minden. Burgonya nincs. Talán egy kis ellenőrzés a zugkereskedelem körül, vagy a megrögzött árulerejtők házatáján segítene valamit a háziasszonyok rettenetes gondjain...

Erős felhozatal. Élelmiszer piac.

Vegyés zöldség kilója 26-30 fillér, bab fajta szerint kilója 66-100 fillér, zöld hagyma csomója 6-16 fillér, retek csomója 4-10 fillér, mezei sóska csomója 10-12 fillér, új zöldség csomója 30-40 fillér, karaláb darabja 28-44 fillér, padlútká csomója 4-8 fillér, spenót kilója 50-70 fillér, galambbegy kilója 50-70 fillér, kerti sóska kilója 50-80 fillér, spárga kilója 70-100 fillér, Champion gomba kilója 1.40-2.00 P, szegfű gomba kilója 1.40-1.70 P, pöszméte kilója 80-100 fillér, zöld borsó kilója 60-100 fillér, új burgonya kilója 40-60 fillér, fejtes saláta darabja 2-8 fillér, ugoroka darabja 20-80 fillér, káposzta darabja 20-50 fillér, karfiol darabja 70-100 fillér, hordós káposzta kilója 30 fillér, fokhagyma kilója 1.10-1.80 P.

Tejtermék.

Erős felhozatal. Tej literje 26-30 fillér, tejfel literje 1.00-1.30 P, tehén túró kilója 1.00-1.06 P, juhtúró kilója 2 P, sajt 2 P, házi vaj kilója 4 P, teavaj kilója 5.30 P.

Baromfi piac.

Közepes felhozatal. Tyúk párja 7-11 P, kappan párja 8-14 P, pulyka párja 10-12 P, hizott liba darabja 8-23 P, sovány liba 7-12 P, sovány kacsa 3-7 P, tojás darabja 10-12 P.

Halpiac.

Gyenge felhozatal. Csuka kilója 1.80-2.00 P, cigányhal kilója 1.60 P, hizott ponty 2.40 P, maximált ár.

Gyümölcs piac

Erős felhozatal. Cseresznye kilója 60-180 fillér, eper 50-150 fillér, alma fajta szerint 1.20-2.60 P, narancs 1.40-1.90 P, füge kilója 2.60 P, szilva kilója 2.40-2.70 P, citrom darabja 10-12 fillér.

Emlékiratokat köroznak Nagyváradon...

Nagyvárad. Saját tud. Keresztény magyar körökben emlékirat köroznek aláírás végett, amelyek tartalma valóban megdöbbentő.

Alulírottak - így hangzik az emlékirat, - megütközéssel szerezteünk tudomást arról, hogy itt Nagyváradon kezdeményezés indult meg ozzal a céllal, hogy a visszacsatolt Erdélyre és a keletmagyarországi területekre már kiterjesztett zsidótörvény végrehajtási határidejének két évvel való meghosszabbítását készítőközölje. Az erre vonatkozó rendelet ugyanis 1944 január 1-ben állapítja meg ezt a határidőt, amit az említett mozgalom 1945 január 1-re óhajlana kitolni.

Ez az akció, - folytatja az emlékirat, - a nagyváradai Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségétől indult ki és mindkét zsidó hítköztség, valamint az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés támogatja azt. Már be is nyújtottak egy memorandumot a kormányhoz, amely statisztikai adatokkal azt igyekszik bizonyítani, hogy a kereskedelmi és ipari vállalatoknál a zsidók további leépítése úgy sem oldható meg, mert nincs elegendő és megfelelő keresztény utánpótlás. Azal is érvel a határidő kitolását sürgető emlékirat, hogy a zsidótörvény keresztültüvelére az anyaországban is négy év át rendelkezésre.

A zsidó emlékirattal szemben a keresztény körökben most kérésre járó és máris számos aláírást felmutató ellen-emlékirat kimutatja azt, hogy különösen Nagyváradon, ahol a zsidóságának évtizedek során sikerült a kereskedelmet és a nagyipart monopolizálnia, ma is, igen sok munkanélküli magántisztviselő és kereskedelmi alkalmazott van, nem

is szólva azokról az önálló iparosokról és kereskedőkről, akiket megfojtással fenyeget a zsidó konkurrencia s azokról, akik bár szakképzettséggel és némi tékével is rendelkeznek, nem tudják önállóítani magukat, mert éppen a zsidótörvény intézkedéseinek látlassu és túlkíméletes végrehajtása vagy kijátszása miatt lehetetlen és kildátatlan számukra minden ipari és kereskedelmi kezdeményezés.

Ha a zsidóságának a határidőmeghosszabbítás iránt benyújtott kérése meghallgatásra találna, - szögezi le a továbbiakban a keresztény társadalom tillakozó írata, - akkor a zsidótörvény végrehajtásának tönkremenek azok a kereskedő- és iparos-egzisztenciák, amelyek ma még tengődnek valahogy a keresztény magyar gazdasági élet szük és sovány területein s teljesen elpusztulnak azok az új erők, amelyekre ma még az éltávolítandó zsidók helyettesítése és utánpótlása során számítani lehetne.

Erdelkemi fogja a keresztény magyar közvéleményt, hogy az illetékes hatóságai tényezőknek és más szervezeteknek, így a Kereskedelmi és Iparkamarának, az Ipartestületnek, a Kereskedelmi Csarnoknak, a Nemzeti Munkaközponznak és nem utolsó sorban a Baross Szövetségnek mi az álláspontja ebben a kérdésben s hogy tettek-e már lépéseket a zsidó megmozdulás ellensúlyozására? (*)

Divatszövetek, legujabb selymek, mosóárúk, vásznak, szőnyeg, függöny, bluzok, furdőruhák, kesztyük Czillér Imre divatházában

"Magyar Lapok" gyűjtése az árvizkárosultakért

Túl a tizenkétezer Pengőn...

Most adott ki jelentést a földművelésügyi miniszter az árvízvédelmi munkálatokról. Ez a jelentés hű képfest arról a pusztításról, amelyet a téli nagy dunai árvíz okozott a környező falvakban. Még most is óriási területek állanak víz alatt, pedig millió köbméterszámra szivattyúzzák az éjjel-nappal dolgozó gépek.

Jól van az, ha időnként figyelmeztetnek ezek a jelentések. Legalább nem alszik el az áldozatkészség tüze és azokra is gondolunk, akik segítségünkre leginkább rászorulnak.

A nagyváradai kir. törvényszék bírói és tisztviselői kara összesen 218 pengőt ajánlott fel. Ennek az összegnek harmadik részletét most fizette be. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal, hogy az árvizkárosultak nevében ki ne fejezzük hálánkat dr. Ungváry Antalnak, a törvény-

szék elnökének áldozatos buzgóságért.

Köszönetet mondunk ugyanakkor a nagybányai kerület római katolikus papságának, Kovács Lászlónak (Nagyvárad), és özv. Sikli Józsefnének (Szilágynagyfalu) a hozzájuk eljuttatott adományokért.

Table with 2 columns: Name and Amount. Edigi gyűjtésünk 11.925,15 P. Ujabb adományok: Magyar Királyi Törvényszéki bírói és tisztviselő kar, Nagyvárad (III-ik befizetés) 30.- P, A nagybányai (Szatmár vm.) esperesi kerület papsága 38.- P, Özv. Sikli Józsefné tanítónő, Szilágynagyfalu 7.- P, Kovács László, Nagyvárad 20.- P, Összesen 12.923,15 P.

Vasárnap délelőtt lesz a Hegyközség közgyűlése. Nagyvárad thj. város hegyközségi választmánya kéri a hegyközségi tagokat, hogy e hó 8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor megtartandó közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek, annál is inkább, mivel nagyfontosságú döntéseket van hivatva meghozni a közgyűlés. Orbán László hegybíró.

Órája pontos lesz, ha ékszert, órát Gyengénél vesz Aranyat magas napi áron veszék Rákóczi-ut 19.

Fényképezett! Felvételeit Major Vilmánál dolgoztassa ki! Nagy Sándor utca 1 sz.

A MAGYAR VERSENYZŐK VÉZETNEK A DUNA-KUPA MERKŐZÉSEN. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar Német Dunakupa teniszmérkőzés első napja: Asbóth 7:5, 5:7, 6:3, 10:8 arányban győz Koch ellen. A Szigeti Henkel mérkőzés állása Szigeti javára 6:3, 4:6, 7:5. A negyedik szet három: három állásnál félbeszakadt a sölétség miatt

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Visszajön Bulla Elma - a budapesti színpadok ünnepeit művésznője!

Neményi Lili vendégfelléptével vasárnap délután 4 órakor és este 7 órakor Kálmán Imre örökszép operettje a Csárdáskirálynő van a színház műsorán rendes helyárrakkal, teljesen új betanulásban, parádés szereposztásban.

Hétfőn este először kerül színre filléres helyáru előadásban a Bukaresti kaland nagyszerű zenés vígjáték. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig.

A Troyanoff balett együttes Nagyváradon. Az egész világon közismert 16 tagu Troyanoff balett együttes kedden este Nagyváradon vendégszerepel. Az igazgatóságnak nagy anyagi áldozatok árán sikerült megnyerni ezt a világhírű táncsoportot egy esti vendégjátékra. A külföldi sajtó egyöntetű megállapítása szerint a Troyanoff balett együttes Európa második nagy táncsoportja, tagjai legnagyobb részét az orosz cári balettből kerültek Troyanoffhoz. Az együttes műsora fővárosi, kosztümjei színpompásak, függönyeik és díszleteik gyönyörűek. A Troyanoff balett-együttes mérsékelttel felemelte, amelyre jegyek a színház pénztáránál már kaphatók. A Troyanoff balett-együttes nagyváradai vendégjátékára külön felhívjuk városunk szépet kedvelő közönségét.

Heti műsor:

- Péntek este 8 órakor: Bukaresti kaland. Rendes helyárrakkal. Szombat délután 4 órakor: Kaland. Filléres helyárrakkal. Helyáruk: 30 fillértől 120 fillérig. Szombat este 8 órakor Neményi Lili vendégfelléptével: Csárdáskirálynő. - Kálmán Imre nagyoperettje. Rendes helyárrakkal. Vasárnap délután 4 órakor Neményi Lili vendégfelléptével: Csárdáskirálynő. Rendes helyárrakkal. Vasárnap este 8 órakor Neményi Lili vendégfelléptével: Csárdáskirálynő. Hétfő este 8 órakor: Bukaresti kaland. Kedd este 8 órakor: A világhírű Troyanoff balett 16 tagu együttesének egyetlen vendégjátéka. Fővárosi műsor. Mérsékelttel emelt helyárrakkal. Szerda este 8 órakor: Gyergyói bál. Filléres helyárrakkal. Csütörtök délután 4 órakor: Dankó Pista nótafája. Filléres helyárrakkal. Csütörtök este 8 órakor: Bukaresti kaland. Filléres helyárrakkal. Péntek este 8 órakor: Bukaresti kaland. Filléres helyárrakkal.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELOFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem
adunk vissza

A „NEMZETVÉDELMI KERESZT”
KÁPTALANJA TISZTELGETT A
KORMÁNYZÓ ELŐTT. Budapest-
ről jelnti a MTI.: A Kormányzó Ur
pénteken háromnegyed 1 órakor fo-
gadta a „Nemzetvédelmi Kerest”
odaítélésére hivatott káptalan tisztel-
gését. Vitéz Magasházy László nyug-
tábornok, a káptalan elnöke üdvöz-
ölte a Kormányzó Urat, aki a vá-
laszbeszéd után személyesen nyújtot-
ta át a „Nemzetvédelmi Kerest” a
megjelent káptalan tagoknak.

A Kormányzó avatta fel a kecske-
méti vasuti aluljárót. Kecskemétri-
ről jelnti a MTI.: A Kormányzó Ur
pénteken felavatta a most elkészült va-
suti aluljárót. Ezután megtekintette a
városi muzeumot és látogatást tett a
városházán.

Elopták Kolozsváron Fiedler
István püspök félméter hosszú
aranyláncát és drágakövekkel
kirkott keresztjét. A budapesti
főkapitányságra rádióávirat érke-
zett, amelyben a kolozsvári rend-
őrség arról értesíti Budapestet, hogy
Fiedler István volt nagyváradai me-
gyéspüspöknek Kolozsvárott ismer-
etlen tettes ellopta félméter hosszú
dupla aranyláncát és drágakövekkel
kirkott keresztjét. A tolvajt Buda-
pesten is keresik.

Az Országzászló előtt vasárnap, ju-
nius 8-án a Carmen cipőgyár második
országosza tart díszőrséget.

MEGKEZDÖDÖTT AZ ARATÁS
BULGÁRIÁBAN. Berlinből jelentik:
A Délkeleti Hírszolgálat jelenti Szó-
fiából: Bulgáriában az aratások
megkezdődtek. Kusev bolgár földmű-
velésügyi miniszter közlése szerint a
termés biztosítása megtörtént. Intéz-
kednek valószínűleg a polgári moz-
gósítás végrehajtásáról is hogy az
aratás olyan területen se szenvedjen
késedelmet, ahol nincs elegendő
munkaerő.

Bírói áthelyezések. Budapestről je-
lentik: A m. kir. igazságügyminiszter
dr. Balogh Endre nyiregyházi kir.
járásbíró a zilahi királyi járásbíró-
sághoz, dr. Érsek Lajos marosvásár-
helyi királyi járásbíró a marosvásár-
helyi törvényszékhez helyezte át.

Vitán Zoltán a Magyar-Olasz
Bank nagyváradai fiókjának a fő-
nöke. Mint értesülünk, Vitán Zol-
tán egy hetes budapesti útjáról vis-
zsaérkezett Nagyváradra és már át is
vette a Magyar-Olasz Bank helybeli
fiókjának a vezetését.

AZ EZREDEVI EMLÉKTÉR!
KISHÍDRÓL UGROTT A KÖRÖS-
RE. Nagyvárad Sajtó tud. Pénteken
délután fél hat óra tájban az Ezred-
évi emléktér melletti kishídról a Kö-
rösbe ugrott egy fiatal ember. Az ön-
gyilkossági kísérletet végignézte vi-
téz Pálczás József, a rendőrséka a
egyik növendéke, aki a szomszédos
iskola ablakában tanult. Nyomban le-
szaladt és sikerült az életmentés a víz-
ből kimenteni majd az illetőt átadták
a rendőrszerneknek.

Uj megyei törvényhatósági bizott-
sági tag. A m. kir. belügyminiszter
Kellner György ny. m. kir. állat-
egészségügyi tanácsost, Bihar megye
és Nagyvárad város volt főállatorvo-
sát, Bihar megye törvényhatósági bi-
zottságának tagjává nevezte ki.

BALESET A NAGYÁLLOMÁSON
Nagyvárad. Sajtó tud. Ma reggel
könnyen végzetessé válható baleset
történt a nagyállomáson. Tantai Sán-
dor 33 éves mozdonyvezető szolgálat
közben leesett mozdonyáról. A fiatal
mozdonyvezető a fején sérült meg
könnyebben. Az állomásra kihívott
mentők részcsítették első segélyben.
Tantai Sándor rövidesen megkezdí
szolgálatát.

A jövő hónapban tartja meg a Cser-
nok első közgyűlését. Ismeretes, hogy
a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok
a visszacsatolás óta kinevezett vezet-
séggel működik, amelynek élén a köz-
tisztelőben álló Horváth Árpád kor-
mánybiztos áll. Néhány héttel ezelőtt
a Csarnok a kormánybiztos közbenjá-
rása folytán megkapta a végleges
működésre az engedélyt, úgy hogy
most már megtarthatják a rendes köz-
gyűlést, amelyen megválaszthatják az
új vezetőséget. A kormánybiztos már
intézkedéseket is tett a közgyűlés öss-
zehívására. Mint értesülünk, a köz-
gyűlést, amely elé nagy érdeklődéssel
tekint Nagyvárad kereskedő tarsadal-
ma, július elejére hívják össze.

A Vendéglátó iparosok a hústalan
nap megszüntetését kéri. Érdekes át-
irat érkezett e héten a nagyváradai Ke-
reskedelmi és Iparkamara útján a bu-
dapesti Szállodások és Vendéglátók
Ipartestületétől. Az átiratban foglal-
koznak a hústalan napok kérdésével
és megállapítják azt, hogy a hústalan
napok bevezetését elsősorban a külföldi
export tette szükségessé. Most, hogy
ez megszűnt, mint a budapesti ven-
déglátók ipartestülete írja, nincsen
szükség a további hús fogyasztás kor-
látozására. Ezért a Vendéglátó Ipar-
osok Országos mozgalmat indítanak az
irányban, hogy a hústalan napokat
szüntessék be. A nagyváradai Vendéglá-
tó Iparosok Szövetsége tegnap foglal-
kozott az átirattal. Az ülésen megje-
lent dr. Olasz Vilmos, a Kereskedelmi
és Iparkamara főtitkára, valamint dr.
Cserzi titkár, dr. Kalas László, a he-
lyi csoport ügyésze is. Bornemisza Bé-
la elnök ismertette az átiratot és a
maga részéről is ajánlotta a csatlako-
zást. Általában a nagyszámban meg-
jelent Vendéglátó Iparosok mind azon
nézetűeknek adtak kifejezést, az illeté-
kes hatóságok szüntessék meg a hú-
stalan napokat.

A Nagyváradai Vendéglátó Iparosok
a hústalan napokat nem szüntetik
meg, kéri hogy egységesen kedd és
pénteki napokra tegyék a hústalan
napokat. Azonkívül engedjék meg,
hogy az u. n. egy tál ételés napokon
póttételeket is készíthessenek, mert
igen sokszor megtörténik, hogy az en-
gedélyezett egy tál étel elfogy és így a
később érkezett vendégeket nem tud-
ják kiszolgálni. A Vendéglátó Iparosok
kérésüket memorandum formájában
csatolják a budapesti Szállodások és
Vendéglátók Ipartestületének a kéré-
sére.

Ertesitem a nagyérdemű
közönséget Kisgyörgy
Elek szabóműhelyét Szent
János utca 76 szám alól át-
helyezte Nagy Sándor utca
6 alá, I. emelet 5. ajtó.
Szíves pártfogást kér.

A Tűzharcos Zenekar tagjai jelent-
kezzenek szombaton este 7 órára és
vasárnap reggel 9 órára a szövetség-
nél. Karmester.

MISSZIÓS FILMEK NAGYVA-
RADON. Közudomásu, hogy még
XI. Pius pápa nagy gondot fordít-
ott arra, hogy filmeket a katolikus
lelkület fejlesztésére is felhasznál-
ják. A missziós atyák életét is fel-
vették filmre s ezek közül a misz-
siós filmek közül most végre
Nagyváradra is eljutott több. érté-
kes produkció. Az egyik missziós
film Xavéri Szent Ferenc, India
nagy hit hirdetőjének életét vitte
filmre, a másik pedig a „Molokai
hős”, a belpoklosok apostolának. P.
Damján missziósatyának életét ve-
biti. Az első missziós film bemu-
latója vasárnap délután fél 5 óra-
kor lesz az Immaculata zárda nagy-
termében, az ifjuság részére, a má-
sodik előadás június 12-én, Urna-
pán délután fél 5 órakor lesz az
Orsolya-zárdában a felnőttek részé-
re. A harmadik előadást június
15-én d. u. fél 5 órakor tartják
meg a Szt. Vince intézetben, fel-
nőttek és gyermekek részére. A fil-
mekhez missziós magyarázatokat
Gálffy Sándor, a Pápai Missziós
Művek egyházmegyei igazgató-
ja ad.

* Kultura Középkolai Magántan-
folyam elnevezéssel egy tanügyi ható-
ság által engedélyezett vállalkozás
indult Budapest, amely célul tűzte
ki, hogy nagy pedagógiai körültekinté-
ssel, olcsón és eredményesen készítse
elő az idősebb magántanulókat.

MAGYAR HÁLÓSZOBABUTORT
KAPNAK A HAZATÉRŐ NÉMET
KATONÁK. Budapestről jelentik: A
magyar butorasztalosok Németország
részéről nagy hálósobabutor-rende-
lést kaptak. A hazatérő német kato-
nák lakását akarják ezzel berendezni.

A Nemzeti Munkaközpontban töm-
rült vasmunkások szombat este hál-
ján a város és megyei vezetőség is
megjelenik. Rendkívül nagy érdek-
dés előzi meg a Nemzeti Munkaköz-
pont vas- és fémmunkások csoportjá-
nak ma este nyolc órakor kezdődő
músort táncestélyét, amely a Szabadka
Országzászló alapja javára lesz
megtartva. Mint értesülünk, ezen az
ünnepélyen a városi és megyei vezet-
ség is képviselteti magát. A műsor
megkezdése előtt a Szabadka városá-
nak felajánlott országzászló a megyei
és városi vezetőségnek, valamint a kö-
zönségnek be lesz mutatva. Hisszük,
hogy ezen a hazafias szép ünnepélyen
városunk minden öntudatos magyarja
részt fog venni.

TEMETÉS. Id. Nagy P. István
szabómester 61 éves korában meg-
halt. Temetése vasárnap délután 6
órákor lesz a Steinberger-kápolná-
ból. (Erdélyi „Concordia.”)

Kérjük az összes tűzifakereskedőket,
hogy sziveskedjenek a saját érdekük-
ben folyó hó 10-ig írásban bejelente-
ni, hogy 1941 február 28—május 31.
között mennyi fát hoztak be Nagyvá-
radra, honnan és kitől. Nagyváradai
Kereskedelmi Csarnok.

A MÉP felvilágosító előadásokat
rendez. Budapestről jelentik: (MTI) A
MÉP teljes erővel tovább folytatja a
felvilágosító munkát az országban. —
Június 8-án, vasárnap a békésvárme-
gyei szervezetek rendeznek nagyvá-
lasztmányi ülést Békéscsabán. Az
ülésre leutazik vitéz Lukács Béla
titkos tanácsos és nagyobb beszédet
tart. Az országos elnököt elkísérik a
békésmegyei képviselők is.

Pályázati hirdetés. A Csikmadé,
falvi egyházközség kántortanítói és
egy tanítónői állásra június 21-iki ha-
táridővel pályázatot hirdet. A Jvadalom
és kötelesség díjlevél szerint. Válasz-
tás június 29. Kántorpróba a közbessé
vasárnapokon.

MÓDOSÍTOTTÁK A VIDÉKI
TÁVBESZELŐ DIJAKAT. Buda-
pestről jelenti a MTI.: A Budapesti
Közlöny 1940. június 7-iki számában
közöttett rendeletet olyképmódosi-
totta a kereskedelem és közlekedés-
ügyi miniszter, hogy a vidéki távbe-
szelő hálózatok állomásainak (Fővo-
nal) felszerelésére a soronkivüli be-
kapcsolási díjat nem kell felszámí-
tani. A rendelet a kihirdetés napján
lép életbe.

Utolsó felhívás az ingyenes méhé-
szeti tanfolyamra. Az Erdélyrészi Mé-
hész Egyesület ez év június hó 16-tól
28-ig Nagyváradon méhészeti tanfo-
lyamot rendez. A tanfolyamon részt
vehet minden 16 életévét betöltött fér-
fi, nő, fiu és leány egyaránt. A tan-
folyam látogatása teljesen díjtalan,
csupán a beiratásért fizetendő szemé-
lyenként 5 pengő. Az előadások na-
ponta délután esetleg közkívánatra
este tartatnak, a tanfolyam haligatói
bizonyítványt kapnak a tanfolyam lát-
ogatásáról. Jelentkezési határidő azon-
nali jelentkezés ajánlatos, mert a lét-
számhoz csak néhány hallgatót ve-
szünk fel. Jelentkezési hely: Kezdődy
Gyula, Graf Csáky István u. 65. Nagy-
váradon.

Könyv és Kultura

Gyógynövények gyógyhatásai, növé-
nyi gyógszerek — hazai gyógnövé-
nyek ismertetése, gyűjtésüknek módja
és felhasználásuk a mindennapi élet-
ben az egészség szolgálatában címen
jelent meg Varró Aladár Béla gyogy-
szerész szencziációs, házagpótló új mű-
ve. Közudomásu, hogy a gyógnövé-
nyek szakszerű alkalmazásáért a kó-
ros és különböző mérgező anyagok a
szervezetből eltávolíthatók, melynek
következtében a szervezet megújul.
Szerző a gyógnövényekkel foglalkozó
tudomány legalaposabb ismerőinek
egyike, — ki ezen művével az általa
nos egészségügy emelése és fejlesztése
érdekében valóban felbecsülhetetlen
szolgálatot teljesít. Hazai gyógnövé-
nyeink alapos ismertetésével a gyógnö-
vényekben rejlő gyógyerők, azok
tulajdonságai, felhasználásuk módja és
lehetőségeik mindnyájunk közkinésévé
válnak és hathatos megelőzői, valamint
védekező erői a különböző betegségek
elleni küzdelmeknek. A mű áttekint-
hetően rendezett anyaga pillanatok
alatt felvilágosít, hogy az egyes be-
tegségek esetén mely gyógnövények
mely adagolásban és esetleg mely más
gyógnövények kíséretében alkalmaz-
hatók a legnagyobb sikerrel? A mű-
vészek által alkotott gyönyörű il-
lusztrációk és tökéletes nyomdai kivít-
tel valóságos élménnyé avatják a mű
használatát, melynek gazdag tartalma
nemcsak a már rendelkezésre álló
gyógnövények felhasználása, hanem
azok előfordulása, szedése, gyűjtése és
feldolgozása tekintetében is kimerítő
és részletes tájékoztatással áll rendelkezésre. A mű 400 oldal terjedelemben
17 táblán 70 szines képpel, 106 egyszí-
nű képpel és 6 egyszíni táblával il-
lusztrálva Novák Rudolf és Társa Tu-
dományos Könyvkiadóvállalat (Buda-
pest, VIII. Baross-u. 21.) kiadásában
jelent meg, ára kötve csak 15 pengő
Könyvnapi ára 12 pengő

Belvárosi mozgóban
 Vasárnap utoljára:
Vadrózsa, ötlet, humor, derű
 Hétfőtől:
Piros bugyelláris
 Bordy, Kiss F., Somlay.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Kisértet a városon át
 HARRY PIEL
 grandiózus kalandos filmje.

Apollo filmszínházban
 Az élmények élménye
Oz, a csodák csodája
 Judy Gariand, Frank Morgan színe, mesejátéka
 Jegyelővét egész nap.

ISKOLAINK

Felvétel a nagyváradai m. kir. áll. leányliceum és tanítónő-képző-intézetbe

Mivel a szülők, s általában a nagy közönség nincsen kellőleg tájékozva a leányliceumok és tanítónőképző jelenlegi szervezetről, a beiratkozási feltételek közlése előtt pár tájékoztató szót intézünk a pályaválasztás előtt álló leánykák szülőihez.

Az anyaországban jelenleg működő 5 osztályos tanítónőképzőintézet fokozatos leépítés alatt áll. Ebben az évben már csak a IV. és V. évfolyamok működtek. A leépülő osztályok helyét a leányliceumi osztályok foglalták el, amelyekből már ebben a tanévben az I—II—III. osztályok tanulóit a jövő tanévben megnyílik a IV. osztály is, s így teljessé válik az új iskolatípus: a **leányliceum**. A közoktatási kormányzat ezt a leányliceumot az elméleti és tudományos pályákra előkészítő s latinus műveltséget adó leánygimnáziumok mellé szervezte meg, hogy, aki nem akarja leánygyermekét ügyvédi, orvosi, mérnöki, gimnáziumi tanári pályára adni... az a leányliceumokban taníttathatja. A liceum a polgári iskola, vagy elméleti gimnázium IV. osztálya fölé épül. Négy évfolyamos és a IV. osztály sikeres elvégzése után a tanuló liceumi érettségét tesz. A liceumi érettségi bizonyítvánnyal a következő főiskolákra lehet beiratkozni: Tanítóképző Akadémia, ahol 2 év után szereznek oklevelet.

Polgári-iskolai Tanárképző 3 éves tanfolyam.

Tanítóképző-intézeti Tanárképző, a polgári iskolai Tanárképző, után még 2 éves tanfolyam.

Zeneművészeti Főiskola 4 éves tanfolyam.

Szépítőművészeti Főiskola 4 éves tanfolyam.

Testnevelési Tanárképző Főiskola 4 éves tanfolyam.

Ezenkívül felvételt nyerhetnek az ipari, kereskedelmi, vasúti, postahivatali pályákra és az ezen pályákon továbbképző főiskolai rangú Akadémiákra. Legjobb előkészítő iskola a liceum az igazi, a legfőbb női hivatás az anyóság és háztartásvezetés-szemponjtájából is, mert elvont elméletek helyett a gazdaság, a háztartás a házimunka, a gyermeknevelés és a gyermeklélektan körébe vágó gyakorlati és minden modern anyának szükséges ismereteket nyújtja.

A visszatért erdélyi és keleti részeken s így Nagyváradon is ebben a tanévben átmeneti állapotok uralkodtak. Mindennek dacára a kálvin-utcai leányiskolában megnyílt és működött a leányliceum I—II. osztálya, s a régi rendszerű tanítóképző-intézet utolsó két évfolyama. A jövőben tovább fejlődik a leányliceum s megnyílik a III. osztálya is párhuzamosan lépül a tanítóképző s csak az utolsó évfolyama marad meg.

Magától értetődik, hogy a liceum teljes kiépülése után megszerveződik és működésbe lép a liceum fölé ter-

vezett tanítóképző Akadémia. A tanítónői oklevél megszerzésének módja tehát a liceum elvégzése, liceumi érettségi bizonyítvány megszerzése és erre a műveltségre felépülő tanítóképző Akadémia elvégzése. Átmenetileg a tanítóképző-intézetek felsőbb évfolyam-tanulói még a régi rendszer szerinti nyernek tanítónői oklevelet.

A nagyváradai m. kir. állami leányliceum és tanítóképző-intézet, amely modernül berendezett tanuló-otthonnal (internátussal) is rendelkezik, a jövő 1941/42 iskolai évben, minden ellenkező híreszteléssel szemben okvetlenül megnyílik és az I—II—III. liceumi osztályokkal... s a tanítóképző-intézet utolsó évfolyamával fog működni. A felvételtől, annak előfeltételeiről, tandíj és internátusi díj összegéről, fizetési módjáról és a díjkezdvényekről a jövő számban fogunk beszámolni. Kívánatra részletes tájékoztatót küld az Igazgatóság.

Beiratások a m. kir. állami gépipari középiskolán

A szeptember 1-én kezdődő tanévben az intézetnek két tagozata lesz, az előkészítő osztályok, a tulajdonképpeni gépipari tagozat. Az előkészítő osztályba, miután a jelenleg működő polgári iskola tagozata megszűnik s az előkészítő osztályok növendékeit az így átminősített tanulók alkotják, más iskolából az intézet ide nem veszt az jelentkezőket. A nagy érdeklődésre való

tekintettel a gépipari tagozat első évfolyamán párhuzamos osztályok lesznek. Erre a tagozatra illetve ennek első osztályára való felvételre a tanulók szülőik kíséretében június hó 26, 27 és 28-án jelentkezhetnek az intézet igazgatója előtt, Schlauch tér 23. sz.

Az ipari középiskola első osztályába csak az a tanuló vehető fel, aki az ipari pályára való rátermettségét egy alkalmassági vizsgálaton igazolja. Az alkalmassági vizsga, gyakorlati és elméleti részből áll, amit az orvosi vizsgálat előz meg. Ezek a vizsgálatok július 1—5-ig tartanak. Az ipari középiskola I. osztályába az vehető fel, aki valamely hazai gimnázium vagy polgári iskola negyedik osztályát sikerrel bevégezte, a 14-ik életévét szeptember hó 15-ig már betölti, de ugyanakkor még nem éri el a 18-ik életévét. Magántanuló nem vehető fel. A felvételhez szükséges okmányok: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. az előző tanulmányokról szóló bizonyítvány, illetve tanulmányi értesítő. Felvételnél kivétel nélkül fizetendő: 70 fillér orvosi díj, 8 pengő beiratási díj és 20 pengő anyag és szerszám díj. A tandíj ezenkívül személyenként 100 pengő évente, amelyből a jobb előmenetelű tanulók tandíj mérséklést nyerhetnek. Teljes tandíjmentességet a szegénysorsú tanulók kapnak.

Az intézetnek internátusa nincsen, a szülők maguk tartoznak gyermekeiket megbízható házaknál elhelyezni, amely tekintetben az intézet igazgatója készséggel támogatja a szülőket.

GAZDASÁGI ÉLET

Miként történik az egyenesadók kivetése és milyen jogorvoslatokat használhatunk a kivetett adók ellen?

— A Háztulajdonosok Szövetségének adóügyi tájékoztatója —

Az adózó polgárok most már eléget tettek adóbevallási kötelességeiknek.

Februárban benyújtották a föld, házadó vallomásokat — május végéig beadták az általános kereseti, a jövedelem és a vagyoadó vallomásokat, — május 1-től 20-ig eléget tettek a bérceken bevallott változások bejelentési kötelességeiknek.

Ezeket az adatokat most már a pénzügyi hatóságok dolgozzák fel és ezek záros határidő alatt tartoznak a szóbanforgó adókat az adózók terhére előírni.

A 400—1940. P. M. számú rendelet szerint a földadóra vonatkozó munkálatokat 1941. január 10-ig tartottak volna befejezni, — a házadót május végéig, az általános kereseti adót június 30-ig, a jövedelem- és vagyoadót pedig augusztus 1. napjáig volna kötelesek előírni.

A főhatalom átvételével az új pénzügyi hivatalok beszerzésével és egyéb fontos teendőkkel kapcsolatos munkálatok, valamint egyben

a Háztulajdonosok Szövetsége által adóvallomások benyújtása határideje tárgyában kieszközölt meghosszabbítások folytán a pénzügyminiszteri rendeletben megállapított határidők ezuttal valószínűleg nagy eltérést fognak szenvedni.

Elsősorban megemlítjük, hogy a magyar állam adóketési rendszere teljesen megszüntette, avagy csak egyes kivételes esetekre korlátozta az adóketési tárgyalásokat.

Ennek folytán tehát az adózók a netalán sérelmes adómegállapítás ellen

csak az általuk benyújtandó felelősségek és illetve ezt követőleg a másodfoku határozat elleni panaszok útján védekezhetnek. Az egyes elemi adók kivetési elveit és sérelmes megállapítások elleni védekezések határidejét a következőkben ismertetjük:

A földadó.

A földadó tárgya minden gazdasági-lag használható földterület, akkor is,

ha azt tényleg más célra fordítják.

Nem képezi a földadó tárgyát a háztelkek és az udvarok és egyéb a törvényben részletesen meghatározott ingatlanrészek.

A földadó alapja: a földadó kataszteri alap munkálatokban feltüntetett tiszta kataszteri jövedelem. Az adó kulcsa pedig ennek a jövedelemnek a 20 százaléka. A kataszteri tiszta jövedelmet művelési ágak és minőségi osztályok szerint, becslés útján állapítják meg. A törvény szerint 7 művelési ág van, — a minőségi osztályokat pedig becslési jársonként és ezeken belül vidékenként állapítják meg.

Ha a kataszteri tiszta jövedelem aránytalanul lett megállapítva, az adózó kérheti az új osztályba sorozást,

de ha a kérelmet elutasítják és illetve az adózó javára legalább 2 osztálykülönbözetet meg nem állapítanak, akkor a költséget a fél viseli.

A földadót a kataszter alapján községenként a pénzügyigazgatóságok, egyébként pedig községi (városi) pénzügyi közegek vetik ki.

Az adózók fizetési meghagyást nem kapnak, hanem a kivetés összegéről őket az adóvevők kézbesítése után értesítik.

Az adózó a kivetett földadó jogosságának és összegszerűségének a kérdésében az adóív kézbesítésétől számított 15 nap alatt felelkezéssel élhet.

A felelkezést az adóhivatalnál kell írásban benyújtani és azt a pénzügyigazgatóság bírálja el.

Elemi károk bekövetkezése esetén egészbeni vagy részbeni adóelengedést lehet kérni.

A kérelem felett a pénzügyigazgatóság határoz és határozata ellen a leírású jegyzék közszemlére kitételétől számított 15 nap alatt lehet írásbeli felelkezést beadni a pénzügyigazgatóságához.

A felelkezést a közigazgatási bizottság adóügyi albizottsága bírálja el. Mindkét másodfoku határozat ellen panaszokat ennek kézbesítését követő 15 nap alatt lehet benyújtani és pedig az adóügybeni határozat ellen a pénzügyigazgatóságoknál, az adóelengedés tárgyában hozott II. foku határozat ellen pedig a közigazgatási bizottság adóügyi albizottságánál.

Ezeket a panaszokat a kir. Közigazgatási Biróság bírálja el és ezeket ezen hatósághoz kell címezni.

(Folytatjuk.)

Megnyílt az új cipőüzlet
 Hlatky Endre utca, Fekete sas bejáratnál.
 Tűzharcosok, hadirokkantak, hadi-özvegyek, hadiárva vásárlásnál 5% kedvezményt kapnak a kirakati árból. Tulajdonos **Fekete József** hadirokkant tűzharcos

RÁDIÓ

SZERDA, JUNIUS 11.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Régi híres orvosprofesszorok. — Irta Tóvölgyi Elemér dr. Felolvasás.
10.45 Régi furcsaságok. Irta Szilva Lili. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Hanglemezek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 A 15. honvéd gyalogezred zenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Suki Tóni cigányzenekara.
16.15 Táplálkozásunk időszerű kérdései. Az Országos Közegészségügyi Intézet és a Nemzeti Népegészségügyi Bizottság közleménye. Felolvasás.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Rádió Szalonzenekara.
18.00 A balatoni gyermeknyaralattás. Haniss Elemér dr. egyetemi tanár előadása.
18.15 Horváth Jenő jazz-zongoraszámai.
17.30 A kismecénás gondjai. Pipics Zoltán dr. előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Részletek a pécsi Erzsébet Tudományegyetem kisebbségi intézetének június 8-án rendezett irodalmi estjéből. Hangfelvétel.
20.10 Aureliano Pertile hangversenyének közvetítése a Pesti Virágó nagyteremből.
20.50 Külügyi negyedóra.
21.40 Hírek.
22.10 Kiss Lajos cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Tánclémezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.00 Delibes: Sylvia — baletzene. — Előadja a Rádió Szalonzenekara.
18.20 A felfrészlen mozgósítása. Irta Fazekas István. Felolvasás.
19.45 Filmdalok hanglemezeiről.
19.30 Olasz nyelvoktatás.
20.00 Hírek.
20.10 Ügetőversenyeredmények.
20.20 Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara.
21.10 Szendrey Julia. Irta Szemere Klára. Felolvasás.
21.35 Aureliano Pertile hangversenyének folytatása Budapest I-ről.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 12.

Budapest I.

- 8.00 Ebresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István Bazilikából. A szentbeszédet mise után Krieger Au Emil pápai kamarás plébános mondja. Énekel a templon énekkara Harmat Artur vezénnyel.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 A Rádió Szalonzenekara.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Miniszterium rádióelőadásorozata.
15.30 Pertis Jenő cigányzenekara. kalandok az Atumani őslápon. Irta Molnár Gábor. Felolvasás.
16.45 Bohnaryi: Szimfónikus percek. (Előadja a Queen's Hall Zenekar, vezényel Sir Henry J. Wood). — Hanglemez.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.20 A Székesfővárosi Zenekar. Közreműködik Szabó Ilona és Sárdy János, az Operaház tagjai. Vezényel Fridl Frigyes.
18.30 A gyimesi csángók között. P. Kiss Elemér előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Balázs Gyula magyar nótákat zongorázik.
19.35 Erdélyi József és Sinka István verseiből előad Kulcsár Irma. A bevezetőt írta Gombos Gyula.

- 20.00 Sport- és löversenyeredmények.
20.10 Német katonaindulók. Hanglemezek.
20.25 Hozomány. Hangjáték egy felvonásban.
20.50 Szentgyörgyi vonósnyegyes.
21.40 Hírek.
22.10 A Melles Béla-zenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Közvetítés a Hungária-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 11.00 Oláh Kálmán cigányzenekara.
15.05 Hanglemezek.
17.20 A soktudó fiu. Székely népmeséjének közvetítése a Nemzeti Báb-színház előadásáról. A közvetítést vezeti Budinszky Sándor. — Hangfelvétel.
18.00 Urnapi népszokásaink. Bálint Sándor dr. előadása.
18.25 Sthymmel Miklós táncczenekara.
19.30 A meissenai porcellán nagymesterei. Mika Irén dr. előadása.
20.00 Hírek.
20.10 Hanglemezek.
20.50 Az atmoszféra regény. Kolozsvári Grandpierre Emil előadása.
21.15 Hanglemezek.

PÉNTEK, JUNIUS 13.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Gyümölcsfogyasztás a háztartási kiadások között. Felolvasás.
10.45 A burgonya. Irta Waltner Károly dr. egyetemi r. k. tanár. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 Kiss Ferenc szalonzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Gáspár Lajos cigányzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Dániel Ilona zongorázik.
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
15.55 Uher Zita énekel.
16.15 Diákféltóra.
Utána: Ifjúsági közlemények.
16.45 Időjelzés, hírek.
Hírek szlovák és ruszin nyelven.
A Rádió Szalonzenekara.
17.40 Sportközlemények.
18.15 Az én postakocsim. II. rész. — Cs. Szabó Kálmán előadása.
18.45 Orosz hanglemezek.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.25 Az Operaház előadásának ismeretése.
19.30 Az Operaház július 12-i előadásának közvetítése. Hangfelvétel. Hírek alapján.
21.40 Hírek.
22.10 Pertis Palis cigányzenekara.
22.30 Olasznyelvű előadás a debreceni Nyári egyetemről.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Olasz tánclémezek.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 18.30 Beszkárt-zenekar.
19.30 Gyorsírótanfolyam.
20.00 Hírek.
20.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
21.10 Szabadtéri múzeum Helsinkiben. Weress Jolán előadása.

SZOMBAT, JUNIUS 14.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A tenger; a nagy temető. Irta Méhes Gyula dr. egyetemi magántanár. Felolvasás.
10.45 Mit nézzünk meg? A román gotikus körmenetel keresteket stb. a Nemzeti Múzeumban. Ismereti dr. Bárányné Oberschall Magda dr. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz.
12.10 A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Hanglemezek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.

- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Balalajka-zenekar.
15.50 A pesterzsébeti éneklő ifjúság május 22-iki hangversenyének II. része. Hangfelvétel.
16.10 Ifjúsági rádió. Hajókázás Budapest és környékén. Kilián Zoltán és a gyermekszereplők előadása dalokkal.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Olasz és spanyol dalok. Eyszen Irén énekel zongorakísérettel.
17.40 Rádióposta. Hangfelvétel.
18.10 Bercsényi Irén és Gáspár Ilona cimbalom-kettőse.
18.30 Az éterhez. Három német költő. Bevezetőt mond Keresztury Dezső dr. A verseket elmondja Várkonyi Zoltán.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 A Rádió Szalonzenekara.

- 20.00 Löversenyeredmények.
20.10 Stefániai Imre zongorázik.
20.40 Külön nótá. Színmű három felvonásban.
21.40 Hírek.
22.10 Tánclémezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Sára Elemér cigányzenekara.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.30 Horváth Elemér cigányzenekara.
18.30 A Földművelésügyi Miniszterium mezőgazdasági félbrája.
19.00 Zalánffy Aladár orgonál. Közvetítés az óbudai evangélikus templomból.
19.30 Magyar katonák Törökországban. Irta Lengyel Tamás dr. Felolvasás.
20.00 Hírek.
20.10 Tánclémezek.
21.10 Budapest története (Emlékezés Salamon Ferencre). Irta Kelényi Béla Ottó dr. Felolvasás.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér,
Alláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapos szobák nyaralásra kiadók. — Értekezni a villában. 618

Egy vagy kétszobás modern, összkomfortos lakást keresek központhoz közel. Ügynököt díjazok. Cimeket a kiadóba kérek. 612

Keresztény családnál különbejáratu szép kis butorozott szobát keresek központhoz közel. Cimeket: Kossuth Lajos u. 6. Házfelügyelőhöz. 606

Adás-vétel

Használt férfiruhát prima anyagból, olcsón csak Molnárnál vehet. Bémer tér 1. udvarban. Ruhákért magas arat fizetek. 505

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órákat, ékszereket javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

Alkalmi vétel, központban a város legszebb helyén: 4 szobás összkomfortos, központi fűtéses, emeletes magánház eladó 12 000 pengő. Burlea György. Rákóczi ut 31. Míseri kórház mellett. 627

Alkalmi vétel. Kisebb-nagyobb magán- és bérházak, szőlők, alkalmi olcsó áron, előnyös bankkölcsönrel is kaphatók. Dr. Klein, Szalárdi utca 26. 613

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám, ajtó 2. 604

Aranyat, ezüstöt, ékszereket magas áron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 545

Csató Ferenc „Krokodil” bőr és bőrdíszmű kereskedés, Rákóczi ut 12. — Bőrárak, cipészkelekek, női kiegészítők, bőrdíszmű nagy választékban. 599

Eladók: irodabutorok és szobabutorok, jókarban és olcsón. Ritoók Zsigmond u. 1. sz., ajtó 2. 614

Irógép, Kappel, kitűnő márkájú, havi részletre. Kivánságra bemutatva. — Cimeket Corvina papírkereskedésbe. 621

Legmodernebb diógyökérfaló eladó asztalosnál. Szent István (v. Templom) tér 5. 622

Cipész felszereléshez kombinált gép, motor és egyenlítő gép eladó. (voit Zigre) Andrassy u. 2. 624

Eladók két személyes dupla francia rézgy, sodrony betéttel, gyönyörű nagy Phoenix páma. Keskeny u 13. C26
Eladó sürgősen téglaház. Bathory utca 2. 628

Külféle

Anyországi nők Mágóriné divatszalonjában varratnak. Katolikus Kör épület. 617

Ha természetnek arányos, szép vonalain omlik le egy jó szabású egyszerű ruha, akkor ön sokkal elegánsabb és vonzóbb megjelenésű, mint deformált alakkal, ragyogóan díszes ruhában. Aránytalanságain tökéletes szabású, modern vonalú „pincess” vagy „formafüzo” esetleg csipőszorító mell-tartó segíthet
KOVATS SÁNDORNÉTŐL,
aki arányosít, eltünteti, előtűnteti, ideális formát ad. (Nílgesz telep volt Sinaia 10.)

Bérbe vennék 2 darab üzembépes mechanikai szövőszéket. Keresek 2 szobából álló üzembépes alkalmas helyiséget lehetőleg Olasz vagy Kertvárosban. Cim: Vass, Torna u. 2. 615

Magyar urinők ruháikat, kabátjait Mágórinénál varratják. Katolikus Kör. 616

Hirdessen a Magyar Lapokban

Szabó Ferenc okl. gyorsírás-tanító elköltözött Beöthy Ödön utca 25. szám alá. Kezdek, haladók és beszédiprók kiképzését, gépirás- és helyesírás tanítást jutányosan vállal. 607

Kultura Középkolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4. IV-3. (Válaszbélyeg). 398

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást keres

A háztartás minden ágában jártas középkorú urilányt, házvezetőnői állást keres. Cim Pray György utca 5. szám alatt. 619

Allást nyel

Műszerész segédt felveszek. Jakab, Kossuth Lajos u. 5. 623

Szemfedél himzőnőket felveszek. — Szegő, gróf Tisza István ut 25. 611

Fiatallal falusi fiut keresek, boltiszolgának Sörcearnokba. Cim: Péter Sándor vendéglő, piac közepén. 620

Laparúsításra rikkancsok fix fizetéssel felvétetnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 587

Kiadótulajdonos:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT
Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyváradi, Szilágyi Dezső utca 5. szám.